

ingediend op **13-M** (2021-2022) – Nr. 1
28 oktober 2021 (2021-2022)

Beleids- en begrotingstoelichting

Energie en Klimaat

Begroting 2022

De volgende tekst is de tekst zoals ingediend
bij de diensten van het Vlaams Parlement

Beleids- en begrotingstoelichting
Begrotingsopmaak 2022
Beleidsvelden energie en klimaat

Zuhal Demir

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	3
III. SAMENVATTING.....	4
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	6
1 Transversale en horizontale doelstellingen	6
2 Overkoepelende strategische doelstellingen	6
V. BELEIDSVELD Energie	7
1 ISE Energie	7
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement energie.....	7
1.2 Operationele doelstellingen	7
SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen	7
SD 2: Transitie naar CO2-arme industrie en ondernemingen ondersteunen	13
SD 3: Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie	13
SD 5: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie	15
SD 6: Een effectief governancekader voor de energietransitie uitbouwen	18
SD 7: Een sociaal rechtvaardige energietransitie vorm geven	21
SD 8: Een faciliterend kader voor de energietransitie voorzien.....	21
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar.....	22
VI. Beleidsveld Klimaat.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1 ISE Klimaat.....	42
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement Klimaat.....	42
1.2 Operationele doelstellingen	42
SD 1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit.....	42
SD 2. Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030	43
SD 3. Een ambitieus en afgestemd energie- en klimaatbeleid	45
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar.....	46
VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	65
VIII. LIJST MET AFKORTINGEN	68
BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'.....	71

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Deze BBT Energie en Klimaat geeft een toelichting bij de geplande beleids- en begrotingsprioriteiten voor het begrotingsjaar 2022, en dit voor de beleidsvelden Energie en Klimaat.

De verhoogde 2030 Europese klimaatdoelstelling en het *Fit for 55* pakket stellen ons voor heel wat uitdagingen en zullen belangrijke aanpassingen aan de toekomstige Europese beleidsarchitectuur omtrent energie en klimaat voor de periode tot 2030 inhouden. Besprekingen hierover op Europees en interfederaal niveau werden ondertussen opgestart en zullen verder lopen in 2022. Ik zal in deze context samen met alle leden van de Vlaamse Regering ook nagaan welke onderbouwde verhoging van de Vlaamse klimaatdoelstelling mogelijk is. Cruciaal hierbij is dat een dergelijke verhoging van de klimaatdoelstellingen maximaal onderbouwd wordt met bijkomende maatregelen, waarvan de impact goed in kaart is gebracht en waarvoor de nodige middelen beschikbaar gemaakt worden.

In 2022 zal ik in mijn eigen beleid alvast de focus leggen op het verder uitwerken van al de maatregelen opgenomen in het VEKP 2021-2030 die moeten bijdragen aan de afgesproken reductie van broeikasgassen, de verhoging van de energie-efficiëntie en de hernieuwbare energieproductie en zorgen voor een shift naar duurzame verwarming. Zo zal voor niet-residentiële gebouwen vanaf 2022 de renovatieverplichting ingaan, wat een belangrijke stap voorwaarts betekent in het koolstofarm maken van ons niet-residentiële gebouwenpark. Daarnaast werken we verder aan de algemene uitrol van het EPC voor niet-residentiële gebouwen. Om de energie-efficiëntie van bedrijven te verhogen, zullen we een nieuw versterkt wetgevend kader uitwerken voor niet-energie-intensieve ondernemingen en de premie na audit en de mini-energiebeleidsovereenkomsten hervormen om extra inspanningen te stimuleren. De voorbereiding van de verlenging en verbreding van de energiebeleidsovereenkomsten voor energie-intensieve ondernemingen wordt verder gezet, met het oog op de start van een nieuwe cyclus vanaf 1 januari 2023. Fossiele energiesubsidies bouw ik verder af.

Ik zal ook verder uitvoering geven aan de projecten die worden gefinancierd met Vlaamse relancemiddelen. In 2022 zullen twee nieuwe calls groene warmte worden georganiseerd en zal een nieuwe projectoproep duurzame renovatie van gebouwen in de publieke sector worden gelanceerd. Verder zal de geïntegreerde woningrenovatiepremie van start gaan. Hierdoor werken we aan een vereenvoudiging van het huidige premiëlelandschap én optimaliseren we de dienstverlening.

In de huidige context van stijgende energieprijzen, wil ik prioritair inzetten op het ontlasten van de elektriciteitsfactuur, om zo de energiefactuur voor alle burgers en kleine ondernemingen in 2022 te verlagen en de energietransitie te ondersteunen. Hiervoor trek ik 147 miljoen euro uit het Energiefonds die zullen ingezet worden om de nettarieven te verlagen en certificaten bij de distributienetbeheerders op te kopen. Daarnaast zal ik ook de beschikbare relancemiddelen ten belope van 180 miljoen euro voor de geïntegreerde woningrenovatiepremie gebruiken zodat de elektriciteitsfactuur deze legislatuur verder ontlast wordt.

Tot slot zal ik ook mijn schouders zetten onder samenwerkingsverbanden die de energie- en klimaattransitie ondersteunen. Om de energie- en klimaattransitie waar te maken, hebben we nood aan alle dynamiek, creativiteit, innovatie en kennis die in de samenleving aanwezig is. Hiervoor rekenen we op alle burgers, bedrijven, ngo's en lokale besturen om de verschillende ambitieuze doelstellingen te vertalen naar concrete maatregelen en acties. Samenwerking tussen alle partijen is de sleutel tot een succesvolle transitie.

III. SAMENVATTING

Deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT) heeft betrekking op alle activiteiten en begrotingskredieten van het beleidsdomein Omgeving binnen de bevoegdheden van de beleidsvelden energie en klimaat. Voor elk inhoudelijk structurelement (ISE) concretiseer ik de strategische en operationele doelstellingen van de respectievelijke beleidsnota's in een planning voor 2022. Hierbij volg ik de structuur van de beleidsnota, met inbegrip van de daarin opgenomen strategische en operationele doelstellingen. Deze BBT omvat geen rapportering over wat reeds werd gerealiseerd. De rapportering over de verwezenlijkingen zal worden opgenomen in de BBT bij de begrotingsuitvoering.

Ik ga verder op het investeringselan binnen Energie en Klimaat. Ten opzichte van 2021 zijn volgende wijzigingen doorgevoerd met als belangrijkste:

- Daling benodigd budget retroactieve investeringspremie (-111 miljoen euro).
- Behoud van een aantrekkelijk investeringskader voor investeringen in groene stroom, groene warmte en energie-efficiëntie, ook via de netbeheerders.
- Continuering substantiële kredieten Vlaamse energielening, energielening+ en noodkoopleningen.
- Minderuitgaven Energiefonds wegens versterking uit relance (-20 miljoen euro)
- Verhoging van de vergoedingen aan de netbeheerders (+86,5 miljoen euro)
- Verschuiving provisie aankoop hernieuwbare energiestatistieken naar beleidsveld Energie (+22 miljoen euro).
- Energiebeleidsuitgaven op basis van nog te voorziene nieuwe klimaatfondsfinanciering worden geparkeerd op de nieuwe klimaatprovisie hieronder.
- Toewijzing van alle middelen Vlaams Klimaatfonds aan een klimaatprovisie en aan de uitgavenbegroting inzake Vlaams klimaatbeleid, bijdragen internationale klimaatfinanciering en compensatie eerdere ICL-uitgaven (+144 miljoen euro).

Naast de onder deze BBT ressorterende energie- en klimaatbudgetten, zijn er ook nog zeer substantiële extra energiemiddelen voorzien in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Voor de ganse legislatuur is hiervoor een extra financiering lopende binnen het beleidsveld Energie van 391,3 miljoen euro relancemiddelen waarvan 64,3 miljoen euro voorzien werd voor 2022:

- Meerkost asbestverwijdering in combinatie met dak- en buitenmuurisolatie (26 miljoen euro).
- EPC-labelpremie residentieel (4 miljoen euro).
- Tijdelijke verlenging en uitbreiding sloop- en heropbouwpremie (5 miljoen euro). Verbeteren energieprestatie Vlaamse Overheid door ondersteuning investeringen via VEB (10 miljoen euro).
Call groene warmte deel relance (19,3 miljoen euro).

1 Budgettair overzicht begrotingskredieten Vlaamse Gemeenschap – beleidsveld energie

- *Totaal inkomsten en uitgaven (excl. apparaatskredieten)*

Hieronder wordt de totaliteit van de energiebegrotingskredieten weergegeven die in voorliggende BBT voor dit beleidsveld aan bod komen.

TOTAAL – ENERGIE , excl. apparaatsuitgaven**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2021	22.388	136.207	0	434.048	435.309
Bijstelling BO 2022	-3.404	9.018	0	-43.367	-28.192
BO 2022	18.984	145.225	0	390.681	407.117

Het beleidsveld Energie omvat één begrotingsprogramma Energie met begrotingscode QE. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de budgetten binnen dit beleidsveld.

De apparaatskredieten binnen programma QA die worden ingezet voor de activiteiten van het VEKA binnen het beleidsveld Energie, worden besproken onder hoofdstuk 'VII APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD '.

2 Budgettair overzicht begrotingskredieten Vlaamse Gemeenschap – beleidsveld klimaat
---

➤ *Totaal inkomsten en uitgaven (excl. apparaatskredieten)*

Hieronder wordt de totaliteit van de klimaatbegrotingskredieten weergegeven die in voorliggende BBT voor dit beleidsveld aan bod komen.

TOTAAL – KLIMAAT, excl. apparaatsuitgaven**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2021	0	187.143	0	171.435	182.882
Bijstelling BO 2022	0	60.484	0	143.649	30.413
BO 2022	0	247.627	0	315.084	213.295

Het beleidsveld Klimaat omvat één begrotingsprogramma Klimaat met begrotingscode QH. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de budgetten binnen dit beleidsveld.

De apparaatskredieten binnen programma QA die ingezet worden voor de activiteiten van het VEKA en het departement Omgeving binnen het beleidsveld Klimaat, worden besproken onder hoofdstuk 'VII APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD '.

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1 Transversale en horizontale doelstellingen

A) Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (VEKP)

Na consultatie van de verschillende stakeholders op basis van het concept afsprakenkader dat in juli 2021 werd opgesteld, zal ik het afsprakenkader inzake het VEKP aan de Vlaamse Regering voorleggen. In dit afsprakenkader worden de rollen en verantwoordelijkheden van elke actor vastgelegd, om zo de doelstellingen en acties uit het VEKP te realiseren.

In de loop van 2022 zal ik een tweede maal rapporteren over de uitvoering van de acties en doelstellingen uit het VEKP via een VEKP-voortgangsrapport aan de Vlaamse Regering.

Vanuit de beleidsvelden klimaat en energie zal ik in 2022 prioritair inzetten op de onder ISE Energie en ISE Klimaat beschreven acties en initiatieven als bijdrage aan de globale doelstellingen m.b.t. broeikasgasemissiereductie, energiebesparing en hernieuwbare energieproductie.

B) Luchtbeleidsplan 2030

Vanuit het beleidsveld energie zal ik bijdragen aan het realiseren van het Luchtbeleidsplan wat betreft de acties binnen de huishoudelijke en tertiaire sector. De geplande voortgang staat beschreven onder OD 1.1, OD 1.2 en OD 1.3 van het ISE Energie.

C) Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 (VAPA)

Vanuit het beleidsveld energie draag ik bij tot het realiseren van het VAPA via het realiseren van de integratie van de energie- en renovatiepremies tot een eengemaakte woningrenovatiepremie die afhankelijk zal gemaakt worden van het inkomen en het traject tot hervorming van de sociale openbare dienstverplichtingen. De geplande voortgang staat beschreven onder OD 1.1 en OD 7.1 van het ISE Energie.

2 Overkoepelende strategische doelstellingen

Niet van toepassing.

V. BELEIDSVELD ENERGIE

1 ISE Energie

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement energie

Onder dit ISE vallen budgetten en activiteiten die verband houden met het beleidsveld Energie. Volgende acht strategische doelstellingen zijn gekoppeld aan het ISE energie.

- SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen.
- SD 2: Transitie naar CO₂-arme industrie en ondernemingen ondersteunen.
- SD 3: Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie.
- SD 4: De transitie naar zero-emissievoertuigen versnellen.
- SD 5: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie.
- SD 6: Een effectief governancekader voor de energietransitie uitbouwen.
- SD 7: Een sociaal rechtvaardige transitie vorm geven.
- SD 8: Een faciliterend kader voor de energietransitie voorzien.

Voor de opvolging van SD 4 wordt verwezen naar de BBT Mobiliteit, aangezien deze bevoegdheid, cfr. de beslissing van de Vlaamse Regering van 3 april 2020, bij de minister van Mobiliteit ligt.¹ Ik hou als coördinerend minister de vinger aan de pols zodat ook deze maatregelen voldoende bijdragen tot de realisatie van de energiedoelstellingen.

1.2 Operationele doelstellingen

In wat volgt worden alle operationele doelstellingen besproken, gebundeld per strategische doelstelling.

SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen

OD 1.1: Het Renovatiepact voor de grondige renovatie van woningen versterken

Via 'Renovatiepact 2.0' hernemen we de samenwerking met de bouw-, de financiële en de energiesector met het oog op de verhoging van de renovatiegraad, na een periode met covid-19 beperkingen.

Het bestaande reeds uitgebreide pakket aan stimulerende en ondersteunende maatregelen wordt in 2022 nog verder uitgebreid, rekening houdend met de prioriteiten uit de Vlaamse langetermijnstrategie voor de renovatie van gebouwen. Voor het segment appartementsgebouwen zal aan VME's ondersteuning worden geboden bij de opmaak van een masterplan renovatie en begeleiding bij de voorbereiding en uitvoering van grondige renovatiewerken. Op basis van de calls energieconsulenten uit 2021 worden in 2022 18 projecten met renovatiecoaches bij Energiehuizen, drie thermografieprojecten en 1 project voor begeleiding bij de overstap naar een voordeligere leverancier opgestart.

---

¹ VR 2020 0304 DOC.0294/1

De aanwezigheid van asbest in dakbedekking, onderdaken en gevelbekleding vormt een belangrijk struikelblok voor het behalen van de renovatiedoelstelling. Ik heb het VEKA opdracht gegeven om in samenwerking met OVAM en andere stakeholders bijkomende maatregelen uit te werken voor de renovatie van asbesthoudende daken. De verhoogde isolatiepremies en premies voor warmtepomp(boilers) voor gezinnen op uitsluitend nachttarief, worden verder gezet.

Vanuit het BE REEL! project wordt gewerkt aan de verdere vertaling van de Vlaamse langetermijnrenovatiestrategie naar het lokale niveau, om zo een brede gedragenheid tot stand te brengen. Naast het aanreiken van data en een draaiboek, wordt een opleidingsaanbod renovatieadvies gelanceerd voor de Energiehuizen en andere lokale actoren. Het VEKA zal de coördinatie van de Energiehuizen verder versterken met het oog op performantere samenwerking en uitwisseling van expertise, het realiseren van schaalvoordelen en de benutting van Europese subsidiekanalen. De integratie van de dienstverlening van de Energiehuizen met deze van het woonloket zal worden voorbereid om het begeleidings- en financieringsaanbod naar de burger te verbeteren.

Ik zal, samen met het VEKA, de ontwikkelingen binnen de Europese Green Deal en de Renovation Wave opvolgen en vertalen naar opportuniteiten voor de Vlaamse langetermijnrenovatiestrategie. Europese subsidiekanalen worden continu gescreend met het oog op het maximaliseren van het gebruik ervan in Vlaanderen.

Om de ambitieuze doelstellingen uit de renovatie- en klimaatstrategie te behalen, moeten we kunnen beschikken over een substantieel hogere uitvoerende capaciteit in de bouwsector. Ik zal hierover verder overleg voeren met mijn collega-ministers van Werk en Onderwijs om hiervoor in uitvoering van het regeerakkoord een actieplan uit te werken. Het VEKA zal de behoefte aan bijkomende capaciteit inhoudelijk en cijfermatig verder onderbouwen en proactief contacten leggen met de belanghebbenden zodat het belang van capaciteit in de bouw als sleutel voor de renovatiestrategie correct naar waarde wordt geschat. Dit zal de basis vormen van een globale aanpak die moet worden uitgewerkt op niveau van de Vlaamse overheid.

Om het beleidsinstrumentarium ter ondersteuning van de energie-efficiëntie van de gebouwen te optimaliseren, voert het VEKA ook regelmatig overleg met andere beleidsvelden (bijvoorbeeld met Wonen-Vlaanderen). Voor de in het Regeerakkoord aangekondigde geleidelijke verstrenging van de maximale EPC-score binnen de woningkwaliteitseisen door de minister bevoegd voor Wonen, is een afstemming op de ijkpunten van de langetermijnrenovatiedoelstelling en het VEKP aangewezen.

Het VEKA zal een alternatief ontwikkelen voor de bestaande opvolgingsindicator om de impact van het Renovatiepact en belangrijke hefboomacties zoals de EPC-labelpremie en het renteloos renovatiekrediet te meten. Er zal in 2022 ook een nieuwe REG-enquête worden uitgevoerd. Als gevolg van de Covid-19-beperkingen kon een herhaling van dit tweejaarlijkse face-to-face onderzoek bij 1000 Vlaamse huishoudens naar hun attitude en gedrag ten aanzien van energie in 2021 niet plaatsvinden.

Daarnaast worden de volgende initiatieven op het vlak van stimulering, financiering en ontzorging in 2022 verder uitgewerkt:

- **Eengemaakte woningrenovatiepremie (MijnVerbouwpremie)**

Om de transparantie en de administratieve eenvoud van de premiereregelingen te vergroten, worden in de loop van 2022, samen met de invoering van een uniek premieloket, de subsidievoorwaarden en aanvraag- en behandelingsprocedure van de energiepremies en renovatiepremie op elkaar afgestemd.

Hierbij wordt de mate van ondersteuning bepaald in functie van het statuut van de rechthebbende (rechtspersoon dan wel natuurlijke persoon), het type gebouw (residentieel of niet-residentieel), de hoofdverblijfplaats en het inkomen van de rechthebbende (enkel voor natuurlijke personen). Voor de energiepremies wordt hiermee afgestapt van de doelgroep van 'beschermde afnemers' (zie ook OD 7.1).

Voor particuliere eigenaar-bewoners van residentiële gebouwen zal de premiehoogte afhangen van het inkomen. De premiehoogte wordt opgebouwd over drie doelgroepen, waarbij doelgroep 1 enkel recht heeft op forfaitaire premies voor energiebesparende investeringen. Doelgroep 2 heeft recht op een premie van 25% en doelgroep 3 op een premie van 35% van in aanmerking komende facturen. Hiermee versterken we de aandacht voor de sociale component van de energiepremies (zie infra, OD 7.1)

Andere rechthebbenden dan particuliere eigenaar-bewoners (o.a. verhuurders, huurders, ondernemingen) komen enkel voor energiebesparende investeringen in zowel residentiële als niet-residentiële gebouwen in aanmerking voor de forfaitaire premies van 'doelgroep 1', met uitzondering van sociale huisvestingsmaatschappijen voor de woningen en appartementen die ze verhuren. Een particulier of vennootschap die zijn woning verhuurt via een sociaal verhuurkantoor komt, ongeacht zijn inkomen, steeds in aanmerking voor de hoogste premie (doelgroep 3).

Samen met de minister van Wonen mik ik op een startdatum van het nieuwe loket en de eengemaakte premie van 1 juli 2022, voor zover het regelgevend en ICT-traject dit toelaten.

- **Energielening, renteloos renovatiekrediet, energielening+ en noodkoopleningen**

Na een evaluatie in 2021 zal de energielening in 2022 op een aantal punten worden bijgestuurd, onder meer inzake leningsbedrag en looptijd, om aldus de mogelijkheid te bieden om meer doorgedreven renovaties uit te voeren en de maandelijkse afbetalingen haalbaar te houden. Ook de ruimere afbakening van de doelgroep zal hiervan deel uitmaken. Op die manier zullen – in navolging van het renteloos renovatiekrediet en de energielening+ voor nieuwe eigenaars - ook meer zittende eigenaars toegang krijgen tot een voordelige vorm van financiering. Daarnaast zal een betere afstemming op en versterking van andere beleidsmaatregelen zoals de eengemaakte woningrenovatiepremie, worden bewerkstelligd.

Het renteloos renovatiekrediet en de energielening+, twee leningsinstrumenten die beide in 2021 werden geïntroduceerd en de renteloze financiering bieden aan nieuwe eigenaars met het oog op de energetische renovatie van hun woning, worden verdergezet.

Voor de energielening en de energielening+ wordt in 2022 een budget voorzien van 84 miljoen euro. Daarnaast wordt 13,293 miljoen euro voorzien voor uitbetalingen van rentesubsidies in kader van het renteloos renovatiekrediet.

Tot slot zullen in 2022 nieuwe projectoproepen voor het Noodkoopfonds worden gelanceerd.² Hiervoor is, net als in 2021, opnieuw 20 miljoen euro beschikbaar. Deze projectoproepen zullen gebeuren op basis van de recent bijgestuurde regelgeving.

---

² Het Noodkoopfonds is er op gericht om via projecten van OCMW's renteloze leningen te verstrekken aan noodkopers voor de renovatie van hun woning. Noodkopers zijn eigenaars van kwalitatief en energetisch slecht scorende woningen, die door een gebrek aan financiële middelen hieraan niet kunnen remediëren. OCMW's die deelnemen aan de projectoproep kunnen een renteloze kredietlijn bekomen van maximaal 1.800.000 euro, waarmee noodkoopleningen kunnen worden verstrekt van maximaal 30.000 euro. Deze noodkooplening moet pas worden terugbetaald bij vervreemding van de woning, of uiterlijk na 20 jaar, gespreid over een periode van 20 jaar.

OD 1.2: Langetermijnstrategie voor niet-woongebouwen vastleggen

De Vlaamse langetermijnrenovatiestrategie (LTRS) bepaalt dat tegen 2050 alle niet-residentiële gebouwen koolstofneutraal moeten zijn.³ Deze doelstelling realiseren we o.a. door volgende acties:

- **Renovatieverplichting niet-residentiële gebouwen**

De renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen werd in 2021 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Vanaf 1 januari 2022 zal deze renovatieverplichting in voege treden en moeten niet-residentiële gebouwen die in volle eigendom of middels opstalrecht of erfpacht worden overgedragen, binnen vijf jaar na overdracht aan enkele energiebesparende maatregelen en een minimaal te behalen energielabel voldoen.

Voor de opvolging en handhaving van de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen zal in 2022 de ontwikkeling van een monitoringsysteem worden afgewerkt waarbij kadastrale informatie wordt gelinkt met informatie uit het EPC. Daarnaast zal er in 2022 verder worden ingezet op gerichte communicatie naar de doelgroep teneinde de markt te informeren over de nieuwe verplichting.

- **Verplicht EPC voor grote niet-woongebouwen**

Het energieprestatiecertificaat voor niet-residentiële gebouwen (EPC-NR) zal aantonen in welke mate het gebouw aan de langetermijndoelstelling voor niet-residentiële gebouwen voldoet. Het EPC-NR zal namelijk – vanaf 2023 – zichtbaar maken op welke ‘afstand’ het gebouw zich bevindt van de langetermijndoelstelling. Op het EPC-NR zal een energieprestatielabel staan dat gebaseerd is op het aandeel hernieuwbare energie.

In 2022 zal de (software)ontwikkeling van de methodiek worden gefinaliseerd, een erkenningsregeling voor energiedeskundigen en het handavingskader verder worden uitgewerkt en energiedeskundigen worden opgeleid opdat vanaf 1 januari 2023 een verplicht EPC bij verkoop en verhuur voor grote niet-residentiële gebouwen kan worden ingevoerd. De verplichting voor publieke gebouwen om vanaf 1 januari 2024 over een EPC NR met energielabel te beschikken (zonder overdracht of zonder dat het pand wordt verhuurd), wordt voorbereid. Vanaf 1 januari 2025 zal het voor ieder groot niet-residentieel gebouw verplicht zijn om over een EPC NR met energielabel te beschikken.

- **Dataplatform niet-residentiële gebouwen**

De opbouw van het dataplatform voor niet-residentiële gebouwen en ondernemingen startte in 2021. Op basis van data uit verbruiksgegevens van Fluvius, Fluxys en Elia, uit ETS- en IMJV-rapportering zal een dataplatform worden uitgebouwd dat in eerste instantie data over de energiegebruiken van niet-residentiële gebouwen en ondernemingen bevat. In 2022 zal dit dataplatform verder worden uitgebouwd met data over gebouwtechnische kenmerken uit de reeds opgemaakte EPC's.

- **Uitwerking gebouwenpas**

In uitbreiding van de woningpas zal voor niet-residentiële gebouwen in 2023 een gebouwenpas worden gelanceerd. De gebouwenpas zal voor de eigenaar of de gebouwbeheerder de digitale opslag, raadpleging en uitwisseling mogelijk moeten

---

³ Een koolstofneutraal gebouw is een gebouw waarvan de CO₂-uitstoot tot nul is gereduceerd door de energiebehoeften te verminderen én ervoor te zorgen dat aan de resterende energiebehoeften wordt voldaan met hernieuwbare energiebronnen. Het is een gebouw waarvan het gemeten totale energiegebruik in gebruiksfase wordt gedekt door hernieuwbare energiebronnen.

maken van gebouw-, grond- en omgevingsgebonden informatie en aanbevelingen om onder meer de energetische prestatie te verbeteren.

In 2022 zal hiervoor een designtraject worden gestart om de algemene look-and-feel van de gebouwenpas vorm te geven, volgend op een high-level-traject dat in het najaar van 2021 al is gestart. Daarnaast zal ook een afzonderlijke User Experience-designtraject worden opgestart om het energielabel en de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen in de gebouwenpas te kunnen opvolgen. Eind 2022/begin 2023 kan dan worden gestart met de analyse en de (platform)ontwikkeling van de gebouwenpas.

Daarnaast doen we in 2022 onderzoek naar de toegankelijkheid van de woningpas/gebouwenpas en de mogelijkheid tot verplicht openstellen.

OD 1.3: Acties voor de shift naar duurzame gebouwverwarming uitwerken

Vanaf 1 juli 2022 zal de maximaal decretaal bepaalde kost van 250 € die netbeheerders mogen aanrekenen voor de aansluiting op het aardgasnet geschrapt worden wat betreft nieuwbouwwoningen. Ook de investeringssubsidie voor kwalitatieve micro-WKK op fossiele brandstoffen en brandstofcellen wordt geschrapt.

Verder wordt, zoals vastgelegd in het Regeerakkoord, een databank verwarming ontwikkeld die een zo volledig en zo up-to-date mogelijk overzicht moet bieden van de toegepaste verwarmingstechnologie(ën) per gebouw in Vlaanderen. De invulling van de databank gebeurt door het periodiek ontsluiten en combineren van verschillende databronnen m.b.t. verwarming (EPC, EPB, premies, verbruiksgegevens Fluvius, keurings- en onderhoudsattesten...).

De eerste fase van de ontwikkeling is door het VEKA opgestart in het najaar van 2021 en loopt verder door in 2022. De eerste operationele versie van databank verwarming is voorzien voor najaar 2022.

OD 1.4: Voorbeeldrol overheden inzake energiebesparing

- **2,5% primaire energiebesparingsdoelstelling Vlaamse overheid**

De Vlaamse Regering keurde op 16 juli 2021 een aanscherping van de jaarlijkse primaire energiebesparingsdoelstelling voor gebouwen en technische infrastructuur van de Vlaamse overheid van 2,09% naar 2,5% goed.⁴ Deze aanscherping gaat in vanaf 2021. De doelstelling om 40% CO₂ te besparen in 2030 t.o.v. 2015 blijft behouden. Elektriciteit verdwijnt echter uit de monitoring van de CO₂-doelstelling, maar blijft behouden in de energiebesparingsdoelstelling.

In 2022 zullen de entiteiten van de Vlaamse overheid de eerste keer rapporteren over de energiebesparingen die ze in 2021 conform deze aangescherpte doelstelling hebben gerealiseerd. Vanaf 2022 zal de gevraagde rapportage (over EAN's en energieverbruiken) voor betrokken entiteiten ook worden uitgebreid met een stand van zaken over de geplande en uitgevoerde energiebesparende maatregelen.

- **Programma duurzame renovatie gebouwen publieke sector**

Om de renovatiegraad binnen de publieke sector te verhogen en bij te dragen aan de doelstelling van 2,5% jaarlijkse energiebesparing, worden bijkomende middelen

---

⁴ VR 2021 1607 DOC.0965/1BIS. Nota aan de Vlaamse Regering betreffende actualisatie van het kader voor de Oproep Actieplan Energie-Efficiëntie en Klimaatimpact Vlaamse Overheid 2021-2025.

vrijgemaakt. Hiervoor wordt deze legislatuur via een projectoproep bijkomend 20 miljoen euro relancebudget voorzien (*project VV10*).

Het VEB zal fungeren als centrale aankoopcentrale en staat in voor de projectbeoordeling en verdeling van de middelen.

- **2,09% primaire energiebesparingsdoelstelling en 40% CO₂eq-besparingsdoelstelling bij lokale besturen**

De Vlaamse Regering vraagt de lokale overheden om tegen 2030 jaarlijks een primaire energiebesparing van 2,09% te realiseren en de gebouwgebonden CO₂-emissies ten opzichte van referentiejaar 2015 met 40% te reduceren. Dit engagement voor lokale besturen is eveneens opgenomen in het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP), dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 4 juni 2021.

Voor de opvolging van deze doelstellingen zet het VEKA in samenwerking met Fluvius, het Vlaams Energiebedrijf (VEB) en het Netwerk Klimaat (onderdeel van VVSG) een monitoringssysteem op waarmee lokale overheden kunnen rapporteren over hun voortgang. Het Netwerk Klimaat zal de lokale overheden bij deze rapportering ondersteunen (zie infra OD 6.1.).

- **VerLEDding openbare verlichting gemeentewegen**

In het LEKP werd eveneens het engagement opgenomen om de gemeentelijke openbare verlichting volledig te verLEDden tegen 2030.

267 van de 300 Vlaamse steden en gemeenten hebben het aanbod "licht als een dienst" van Fluvius onderschreven, met als doel tegen 2030 een volledige verLEDding te realiseren. Gemeenten kunnen deze doelstelling ook op een andere manier realiseren.

In 2021 geraakte de verLEDdingsoperatie op kruissnelheid: jaarlijks worden nu 100.000 verlichtingspunten vervangen en recent werd de verLEDdingsgraad van 25% bereikt. De voortgang wordt door Fluvius en het Netwerk Klimaat opgevolgd en gerapporteerd aan het VEKA.

OD 1.5: EPB beleidskader vereenvoudigen en gebruiksvriendelijker maken

Het VEKA heeft samen met de andere twee gewesten een opijsting gemaakt van mogelijke aanpassingen aan de software ter verbetering van de gebruiksvriendelijkheid. In volgende releases van de EPB-software 3G zullen deze verbeteringen worden geïmplementeerd.

Een analoge opijsting gebeurde voor de ontwikkelingen aan de EPB-rekenmethodiek. Verdere ontwikkelingen met de focus op het vereenvoudigen van de rekenmethodiek, vooral voor de eindgebruiker, gebeuren vanaf eind 2021 in kader van een gezamenlijke aanbesteding met de drie gewesten voor een referentiehouder van de rekenmethodiek.

- **Aanbesteding kostenoptimale studie EPB en studie S-peil**

In uitvoering van artikel 5 van de EPBD-richtlijn zullen in 2022 de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie opnieuw worden onderzocht. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen residentiële en niet-residentiële gebouwen en tussen nieuwbouw en (ingrijpend energetische) renovatie van bestaande gebouwen. Er zullen begin 2022 hiervoor 2 à 4 studieopdrachten worden aanbesteed (budgetbehoefte naar schatting in totaal 250.000 à 300.000 euro). De resultaten van de studie zijn bedoeld als input voor de evaluatie van de energieprestatieregelgeving in 2023.

SD 2: Transitie naar CO2-arme industrie en ondernemingen ondersteunen

De huidige energiebeleidsovereenkomsten (EBO) voor energie-intensieve industriële ondernemingen met een jaarlijks verbruik >0,1 PJ lopen tot en met 31 december 2022. In uitvoering van het Regeerakkoord, worden deze overeenkomsten verlengd voor de periode 2023-2030. Het aflopen van de huidige energiebeleidsovereenkomsten biedt de mogelijkheid om het instrument te verbeteren op basis van de ervaringen uit de vorige rondes, en te verbreden naar andere doelgroepen en thema's. Vanaf 1 januari 2023 moet een nieuwe ronde van het instrument van start gaan. Hiervoor zal in 2022 overleg worden gevoerd met de vertegenwoordigers van de doelgroep.

Voor de niet energie-intensieve ondernemingen (met energieverbruik tussen 0,03 en 0,1 PJ), incl. de niet energie-intensieve grote ondernemingen met energiegebruik <0,03 PJ wordt een nieuwe versterkte wetgeving voorbereid, om ook deze doelgroep te verplichten tot uitvoeren van energieaudits of opstellen van energiebalansen, én rendabele maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie of no regret maatregelen uit te voeren. Flankerend aan deze versterkte wetgeving worden ondersteuningsmechanismen voorzien om extra inspanningen te stimuleren: de premie na audit wordt hervormd en de mogelijkheid tot het afsluiten van sectorfederatieovereenkomsten wordt voorzien.

SD 3: Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie

OD 3.1: Inschakeling productie hernieuwbare energie in marktwerking via optimalisering certificatenstelsel en tendering

Ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 14 januari 2021 werd het principe van de terugdraaiende teller voor zonnepaneleneigenaars die over een digitale meter beschikken vernietigd. Het verdwijnen van de terugdraaiende teller betekent voor veel gezinnen een financieel verlies. Op mijn initiatief werd een retroactieve investeringspremie uitgewerkt voor zonnepanelen, voor andere decentrale productie-installaties dan fotovoltaïsche zonnepanelen en warmtepompen. Daarnaast werden ook flankerende maatregelen goedgekeurd zoals een hogere batterijpremie (zie OD 5.6), een nieuwe REG-premie voor de slimme sturing van elektrische warmtepompen, elektrische boilers en accumulatieverwarming (zie OD 5.5), en het verlengen van de warmtepompboilerpremie tot het einde van 2024 .

De retroactieve investeringspremie voor zonnepanelen kan aangevraagd worden vanaf 20 juli 2021. Voor 2022 is een budget voorzien van 20,1 miljoen euro.

De retroactieve investeringspremie voor andere decentrale productie-installaties dan fotovoltaïsche zonnepanelen en warmtepompen kan worden aangevraagd vanaf 1 oktober 2021. Voor 2022 is een budget voorzien van 1,5 miljoen euro.

Daarnaast zal eveneens een premieregeling worden uitgewerkt voor netgebruikers met een digitale meter die ten gevolge van het arrest een financiële impact ondervinden door het meermaals aanrekenen van de distributienettarieven.

OD 3.2 Zonneplan 2025 opstellen en implementeren

Het Zonneplan is een rollend actieplan met maatregelen die moeten bijdragen aan de realisatie van de doelstelling om het geïnstalleerd vermogen aan PV in Vlaanderen op te trekken tot 6,7 GW tegen 2030.

Onderstaande maatregelen en elders genoemde OD's en maatregelen - meerbepaald: OD 1.2 (EPC voor grote niet-woongebouwen) en maatregelen onder SD5 (Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie) - zullen mee de uitbouw van zonne-energie in Vlaanderen ondersteunen. Verder wordt er ingezet op communicatie en de voorbeeldrol van de overheid.

- **PV-premie**

Ter vervanging van de regeling van de terugdraaiende teller voor PV-installaties die werden geïnstalleerd na 2020, werd in 2021 een investeringspremie voor PV-installaties met een omvormervermogen van minder dan 10 kVA ingevoerd. De investeringspremie houdt rekening met de verwachte daling van de investeringskosten en loopt af in 2025. Omdat de verwachte prijsdaling van de PV-installaties zich in 2021 echter niet heeft doorgezet, wordt de voorziene daling in 2022 niet uitgevoerd. Budgettair houden we rekening met een gelijk blijven van de premie op het niveau van 2021. Zo zorg ik nog steeds voor een redelijke terugverdientijd op de investering.

Het door de netbeheerders uitbetaalde premiebedrag wordt gecompenseerd via het Energiefonds, zodat de elektriciteitsfactuur niet wordt verzwaaard. Voor 2022 was ingeschat dat de kost 24,3 miljoen euro (27.000 x gemiddeld 4 kWp x €225/kWp) zou bedragen. Als we uitgaan van een gelijk aantal te verwachten premie-aanvragen in 2022 als origineel ingeschat voor 2021 (27.000 volgens nota aan de Vlaamse Regering bij invoering PV premie) dan zou de meerkost ten gevolge van een niet doorvoeren van de reeds voorziene verlaging van de premiehoogte per 1 januari 2022 een potentiële impact hebben op de begroting van 8,1 miljoen euro. Dit zal eveneens worden opgevangen binnen de kredieten van het Energiefonds.

- **Calls groene stroom**

In 2021 ging een nieuw steunsysteem met projectoproepen voor investeringssteun voor kleine windturbines tot 300 kW en middelgrote PV-projecten van 40 tot 2000 kW van start. De projecten met de laagste verhouding tussen investeringssteun en verwachte energieopbrengst worden eerst gerangschikt. Er wordt in deze calls ook een apart budget voorzien voor drijvende zonnepanelen en PV op marginale gronden.

In 2022 worden minstens drie nieuwe projectoproepen gelanceerd voor een totaal budget van 25,2 miljoen euro. De financiering van de call verloopt via het Energiefonds.

OD 3.3 Windplan 2025 opstellen en implementeren

Het Windplan 2025 is een rollend actieplan met maatregelen voor het realiseren van een geïnstalleerd vermogen van 2,5 GW wind op land in Vlaanderen tegen 2030.

Het beleidskader energie van het nieuwe Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zal generieke afwegingscriteria bevatten voor windturbines, waarbij de drietrapsladder het uitgangspunt blijft. Met het oog op repowering van windturbines verwacht ik de voor- en nadelen te hebben opgelijst van een verlenging van de bestaande vergunning of repowering met een nieuwe vergunning vanuit omgevingsaspecten (inclusief veiligheid). Door alle beschikbare data over windenergie in Vlaanderen te koppelen in één databank die alle relevante gegevens bevat (gaande van de eerste vergunningsaanvraag tot het in dienst stellen van de turbines), wil ik de daaropvolgende jaren tijdig en onderbouwd beslissingen kunnen nemen m.b.t. de planning en vergunning van nieuwe turbines. Verder wordt er via het VEB ingezet op de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid door via tendering de plaatsing van grote windturbines op overheidsgrond te realiseren. Op basis van de inventaris en de screening die het VEB in 2021 uitgevoerd heeft, zal het VEB in 2022 de windontwikkeling starten voor die gronden met potentieel. Concreet zal

er minstens 1 proefproject uitgewerkt worden waarbij (steun voor) plaatsing van grote windturbines op overheidsgronden wordt aanbesteed.

OD 3.4 Warmteplan 2025 opstellen en implementeren

Het ontwerp van Warmteplan 2025 wordt tegen eind 2021 door het VEKA voorbereid en zal vervolgens aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Het Warmteplan 2025 wordt een rollend actieplan met maatregelen voor het realiseren van 1100 GWh extra groene warmte in 2030 (ten opzichte van 2020) én een groei in het (her)gebruiken van restwarmte.

Er worden maatregelen uitgewerkt om de opmaak van de warmtezoneringsplannen te faciliteren. Het Netwerk Klimaat (OD 6.1) zal via haar werkprogramma lokale besturen ondersteunen bij de opmaak van deze plannen.

Het regelgevend kader en de EPB-regelgeving worden in 2022 geëvalueerd in verband met de verdere ontwikkeling van warmtenetten gevoed met groene- en restwarmte. Het toekennen van ondersteuning aan nieuwe diepe geothermieprojecten wordt afgewogen op basis van de evaluatie van de twee (lopende) diepe geothermieprojecten.

Daarnaast zullen in de loop van 2022 op basis van het in 2021 aangepaste regelgevend kader, twee nieuwe calls worden georganiseerd voor groene warmte, restwarmte en biomethaan. Deze calls kunnen in 2022 rekenen op een verhoogd budget van 35 miljoen euro wegens bijkomende financiering van 19,6 miljoen euro uit de relancemiddelen (*project VV126*) en inzet van 5,7 miljoen euro compensaties uit React-EU.

SD 5: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie

OD 5.1 Vlaams beleidskader flexibiliteit op het distributienet uitwerken

Omdat de meeste van de hernieuwbare elektriciteitsbronnen en nieuwe elektrische verbruikers zullen worden aangesloten op het elektriciteitsdistributienet, zal dit ook een grote impact hebben op de ontwikkeling van de lokale elektriciteitsdistributienetten. Om deze ontwikkelingen te kunnen opvangen en deze nieuwe aanbieders en verbruikers van elektriciteit beter te integreren in het net, zal het elektriciteitssysteem enerzijds meer nood hebben aan netinvesteringen (o.a. kabels in de grond maar ook de digitale meter) en anderzijds meer nood hebben aan flexibiliteit.

Via het EMD-decreet, dat in 2021 definitief werd goedgekeurd, werd reeds de basis gelegd voor een regelgevend kader voor flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet. Om het gebruik en aanbod van flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet verder te faciliteren, zal er naast een regelgevend kader ook nood zijn aan bijkomende (flankerende) maatregelen. Gelijkaardig aan het Zonneplan 2025, het Windplan 2025 en het Warmteplan 2025, wordt werk gemaakt van een Flexibiliteitsplan 2025. De opmaak van het Flexibiliteitsplan 2025 biedt de mogelijkheden om aan verdere visieontwikkeling te doen en vanuit die visie een aantal maatregelen uit te werken. De uitwerking gebeurt o.a. via de Stroomgroep Flexibiliteit. Concreet wil ik met het Flexibiliteitsplan 2025 bestaande drempels wegwerken die nu een verdere flexibilisering van het energiesysteem tegen houden. Denk aan stimulansen voor dynamische prijscontracten, slim laden van elektrische voertuigen, een verhoogd zelfverbruik op momenten dat massaal stroom geïnjecteerd wordt, een actieve deelname van netgebruikers in de stabiliteit van de elektriciteitsnetten maar uiteraard ook sensibilisering, draagvlak en informatieverbreiding.

Daarnaast voorzie ik in 2022 1.650 keuro netbeheerdervergoedingen voor de uitbetaling van de premie sturing elektrische verwarming (SEW).

OD 5.2: Uitwerken van een regelgevend en faciliterend kader voor lokale energiegemeenschappen

Via het EMD-decreet werd de basis gelegd om energiegemeenschappen mogelijk te maken. Verdere uitvoeringsbepalingen worden vastgelegd in het Energiebesluit en de technische reglementen. Het uitvoeringsbesluit dat nadere regels bevat over de overeenkomst tussen de energiegemeenschap en haar vennoten of leden, over de aanmeldingsmodaliteiten bij de VREG en over de timing en fasering van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer zal begin 2022 in werking kunnen treden. Vanaf dan kan worden gestart met het energiedelen binnen collectieve gebouwen (appartementengebouwen, kantoorcomplexen...). Medio 2022 worden daar de toegangspunten van dezelfde titularis aan toegevoegd en kan er worden gestart met peer-to-peerhandel tussen twee actieve afnemers. In 2023 zullen ook de leden of vennoten van energiegemeenschappen aan energiedelen kunnen doen.

In 2022 zal bekeken worden op welke barrières (interne organisatie, economische, regelgevende, technologische, institutionele en beleidsmatige barrières) energiegemeenschappen nog botsen en hoe deze weggewerkt kunnen worden.

OD 5.3: We moderniseren en versterken onze elektriciteitsnetten

Vandaag worden de investeringsnoden en de aanpak daarvan opgevolgd door een investeringsplan dat de distributienetbeheerders jaarlijks moeten indienen bij de VREG. De distributienetbeheerders hebben in 2020 een investeringsplan met een horizon van drie jaar ingediend bij de VREG. Deze investeringsplannen hebben tot doel na te gaan of de distributienetten voldoende technische capaciteit hebben om op de korte termijn te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Gezien een horizon van drie jaar niet volstaat om de nodige investeringen te beoordelen voor de uitdagingen die ons allen te wachten staan in het kader van de energietransitie, is in het EMD-decreet bepaald dat de volgende investeringsplannen die de distributienetbeheerder moet indienen, naast concrete investeringen voor de komende drie jaren, ook een langetermijnvisie moeten bevatten, rekening houdend met die energietransitie, en een aanpak voor de nodige investeringen de komende tien jaren.

Het VEKA werkt nauw samen met de VREG en Fluvius bij de opmaak van een studie die in kaart zal brengen hoe toekomstbestendig ons elektriciteitsdistributienet is. Met name zal de studie inzicht bieden in de huidige staat en capaciteit van het distributienet en de te verwachten problematiek bij de integratie van meer en meer nieuwe decentrale productie, batterijen, elektrische voertuigen, warmtepompen e.a.. Het rapport zal ook een voorstel bevatten aangaande de investeringen die nodig zullen zijn om aan deze ontwikkelingen het hoofd te bieden, en welk investeringstempo nodig is om daarin te slagen. Daarbij zal worden beschreven welke impact flexibiliteitsdiensten kunnen hebben op deze analyse en wat andere mogelijke beleidsaanbevelingen zijn. De studie zal eind 2022 worden opgeleverd.

OD 5.4. We zetten de uitrol van digitale meters verder en faciliteren het slimme gebruik van de data van de digitale meter

In navolging van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 14 januari 2021, werd de uitrol van digitale meters bij bestaande prosumenten van voor 2021 tijdelijk on hold gezet tot 1 juli 2021. De versnelde uitrol van de digitale meter zal blijven doorgaan om de doelstellingen volgens de Europese Richtlijn te halen: 80% tegen 31 december 2024, 100% tegen 1 juli 2029. Voor deze uitrol is een maatschappelijke evenwichtsoefening nodig aangezien een deel van het maatschappelijk draagvlak voor de digitale meter omwille van het arrest lijkt te zijn ondergraven. De Vlaamse Regering besliste daarom tot de schrapping van de prioritaire uitrol van de 'sub'-doelstelling van 31 december 2022 voor prosumenten.⁵ Dit geeft de netbeheerder de kans om de uitrol van digitale meters (steeds conform de doelstellingen uit de richtlijn) kostenefficiënter te organiseren, met name: 'straat per straat, wijk per wijk en gemeente per gemeente, in plaats van her en der, zoals nu het geval is'.

Eind augustus 2021 waren 988.666 digitale meters voor elektriciteit en aardgas geïnstalleerd. Dit komt overeen met 16% van de toegangspunten die beschikken over een kleinverbruiksmeterinrichting. 68% van de budgetmeters is omgebouwd naar een digitale meter. 27% van de elektriciteitsmeters bij prosumenten is een digitale meter.

Om het draagvlak voor de energietransitie in het algemeen, en de digitale meter in het bijzonder die hiervoor een belangrijke 'enabler' is, te versterken, wordt in samenwerking met Fluvius vanaf het najaar van 2021 en in de loop van 2022 een brede communicatiecampagne opgezet (zie OD 8.1).

Inzake het slim gebruik van de digitale meter, hebben 186.114 netgebruikers een mandaat toegekend om via het webportaal van Fluvius een gedetailleerd inzicht te krijgen in hun energieverbruik. Bij 18.597 digitale meters werd de lokale gebruikerspoort geactiveerd waarbij nog meer gedetailleerde verbruiksinzichten verworven kunnen worden. Met die toepassing kan de digitale meter immers worden gekoppeld aan een energiebeheersysteem en 'slim' worden gemaakt. De netgebruiker krijgt een veel beter inzicht in het verbruik of injectie, en apparaten kunnen op basis hiervan worden gestuurd. Dankzij dergelijke toepassingen kunnen netgebruikers het meeste uit hun meter halen en op het juiste moment verbruiken. Bijvoorbeeld wanneer ze zelf elektriciteit produceren, de prijzen laag zijn of ze hun afnamepiek onder controle willen houden. Het VEKA zal ook in 2022 de verdere ontwikkeling van de website maakjemeterslim.be ondersteunen in samenwerking met Volta en Flux50. Een blijvende aandacht voor zowel dit portaal als het portaal van Fluvius is het breder bekend maken bij het publiek. Dit zal er toe leiden dat meer netgebruikers een mandaat indienen om hun verbruikshistoriek te raadplegen of hun lokale gebruikerspoorten activeren en hun digitale meter echt slim beginnen gebruiken.

OD 5.5 We stimuleren het zelfverbruik van elektriciteit bij prosumenten

Bij prosumenten die reeds over een digitale meter beschikken, is er sinds de uitspraak van het GwH een sterk verhoogde interesse in het concept zelfverbruik merkbaar.

Na afloop van een externe studie over residentieel PV-zelfverbruik is een afzonderlijke webpagina op de website van het VEKA⁶ gezet om prosumenten wegwijs te maken in de grootte-orde van zelfverbruik die kunnen worden bereikt met aanwezige huishoudtoestellen en andere verbruikers. Zowel in de media als bij de prosument zelf

⁵ VR 2021 0907 DOC.0819/1bis. Nota aan de VR betreffende het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt.

⁶ www.energiesparen.be/zelfverbruik

zien we immers dat het verhogen van het zelfverbruik een actieve zoektocht is geworden. De webpagina geeft objectieve informatie waarmee prosumënten aan de slag kunnen. In de loop van 2022 zal de webpagina verder worden uitgebreid.

Ook de nieuwe REG-premie voor de slimme sturing van elektrische warmtepompen, elektrische boilers en accumulatieverwarming die sinds de zomer van 2021 aan te vragen is en ook in 2022 blijft doorlopen, geeft een stimulans om de geproduceerde zonnestroom zelf te gebruiken.

OD 5.6 We voorzien een kader voor energieopslag voor installaties aangesloten op het distributienet.

De bestaande premie voor thuisbatterijen werd eind 2020 door de Vlaamse Regering verlengd en werd door het wegvallen van de terugdraaiende teller begin 2021 opnieuw bijgestuurd na een evaluatie. De bestaande premie van 250 euro per kWh werd verhoogd naar 300 euro per kWh voor de capaciteit tot 6 kWh en 250 euro per kWh voor de capaciteit van 6 kWh tot 9 kWh. De premie werd verlengd tot eind 2024. Zowel de steun per kWh, het maximale steunbedrag per aanvraag als het voorziene budget worden jaarlijks lineair afgebouwd. Ondanks de premie blijft de investering in een thuisbatterij hoog, en is ze niet voor iedereen rendabel. Het VEKA stelt daarom op zijn website een simulator ter beschikking om de terugverdientijd te ramen.

Er is voorlopig een te voorzien budget geraamd van 16,5 miljoen euro, waarmee er opnieuw ongeveer 9500 premies kunnen worden toegekend. De volgende jaren wordt het voorziene budget jaarlijks telkens met 25 % afgebouwd.

OD 5.7. We zetten in op een performant en efficiënter netbeheer

In het EMD-decreet werd de decretale rechtsgrond gecreëerd voor een kerntakenoefening bij de netbeheerders. Daarin werd bepaald dat na beslissing van de Vlaamse Regering de distributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet en hun werkmaatschappij andere netten dan elektriciteits- en aardgasdistributienetten kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren zoals bijvoorbeeld warmtenetten of telecomnetwerken. Naast het beheer van netten, kunnen zij ook andere activiteiten verrichten dan databeheer, activiteiten die hen wettelijk zijn toegewezen en de Europeesrechtelijk bepaalde activiteiten, indien deze nodig zijn voor de distributienetbeheerder om aan hun Europeesrechtelijk bepaalde verplichtingen te voldoen en als de VREG heeft geoordeeld dat een dergelijke afwijking noodzakelijk is en na beslissing van de Vlaamse Regering (bijvoorbeeld energiefraude opsporen). Verder kunnen ook activiteiten, andere dan bedoeld hiervoor, door de werkmaatschappij worden uitgevoerd na beslissing van de Vlaamse Regering (bijvoorbeeld sociale leverancier, premies uitbetalen...).

Na een kerntakenoefening zullen de inhoudelijke principes zoals opgenomen in het Energiedecreet concreet worden ingevuld via een wijzigingsbesluit dat in de loop van 2022 definitief zal worden goedgekeurd.

SD 6: Een effectief governancekader voor de energietransitie uitbouwen

OD 6.1: Kennisuitwisseling en ondersteuning van lokale besturen

De Vlaamse Regering keurde in 2020 de toekenning goed van een subsidie van 4 miljoen euro (gespreid over 4 jaar) aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

(VVSG) voor de oprichting en het beheer van een expertisenetwerk lokaal energie- en klimaatbeleid, met roepnaam Netwerk Klimaat. Dit Netwerk Klimaat faciliteert de dialoog en de kennisuitwisseling tussen de lokale overheden en de Vlaamse overheid en biedt de lokale overheden professionele ondersteuning bij de verdere ontwikkeling en implementatie van lokaal energie- en klimaatbeleid. Het tweede werkprogramma van het Netwerk Klimaat loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 en wordt conform het subsidiebesluit voorbereid door een strategische stuurgroep.

OD 6.2 Samenwerking met andere beleidsniveaus versterken

De toelichting m.b.t. samenwerking op Europees en internationaal niveau is opgenomen onder OD 1.1 van Beleidsveld Klimaat – ISE Klimaat (zie infra). M.b.t. samenwerking op het interfederale niveau, ligt de focus in 2022 op:

- **Tegemoet komen aan verplichtingen inzake het samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020**

Op 12 februari 2018 sloot Vlaanderen met de andere gewesten en de federale overheid een samenwerkingsakkoord af in het kader van de intra-Belgische lastenverdeling voor de periode 2013-2020, met afspraken o.a. op vlak van niet-ETS emissies, internationale klimaatfinanciering en hernieuwbare energie. In de loop van 2022 zal, binnen ENOVER en de NKC, een finaal gezamenlijk rapport over de uitvoering van het samenwerkingsakkoord en de naleving van de verplichtingen door elke partij worden opgesteld.

In het VEKP-voortgangsrapport 2021 werd, op basis van de finale cijfers voor de jaren 2013 tot en met 2019, aangevuld met een inschatting voor het jaar 2020, al een voorlopige evaluatie gemaakt van de realisatie van de Vlaamse niet-ETS emissiedoelstelling in de periode 2013-2020. Deze voorlopige inschatting wijst op een beperkt gecumuleerd tekort van ongeveer 2,5 Mton CO₂-eq voor de periode 2013-2020. Dit komt neer op een tekort van 0,7% van de totale emissieruimte van 352 Mton CO₂-eq voor de periode 2013-2020. Dit tekort zal worden aangevuld door gebruik te maken van de voorziene flexibiliteitsmechanismen. De eindevaluatie voor de periode 2013-2020 zal, basis van de definitieve cijfers voor het jaar 2020, in het VEKP-voortgangsrapport 2022 worden opgenomen. In 2019 waren de niet-ETS emissies slechts met 5% gereduceerd t.o.v. 2005 hetgeen Vlaanderen een zeer uitdagende uitgangspositie geeft richting de 2030 doelstelling.

De doelstellingen van de verschillende entiteiten op het vlak van hernieuwbare energie voor het jaar 2020 in het samenwerkingsakkoord zijn onvoldoende om de Belgische doelstelling van 13% hernieuwbare energie te realiseren. Door een hoger energiegebruik in 2020 dan in het samenwerkingsakkoord was aangenomen, moet er meer hernieuwbare energie opgewekt worden dan voorzien in het samenwerkingsakkoord. Hierover zullen binnen België nog bijkomende afspraken worden gemaakt. In lijn met het Europese kader zal tegen eind april 2022 aan de Europese Commissie worden gerapporteerd over de verwezenlijking van de Belgische doelstelling.

- **Afsluiten samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2021-2030**

De drie gewesten en de federale overheid moeten afspraken maken met het oog op de naleving van de klimaat- en energiedoelstellingen die België over de periode 2021-2030 moet realiseren. Dit onderhandelingsproces wordt ook beïnvloed door de aanscherping van de doelstellingen die de Europese Commissie heeft voorgesteld in het kader van het Fit-for-55-pakket. De Nationale Klimaatcommissie (NKC) heeft in 2021 de ambitie

uitgesproken om zo spoedig mogelijk tot een politiek akkoord te willen komen. Samen met de collega's van de andere entiteiten zal ik binnen de NKC streven naar een akkoord met ambitieuze, betaalbare en realistische doelstellingen voor de verschillende entiteiten. Deze afspraken zullen vervolgens worden verankerd in een samenwerkingsakkoord dat aan de parlementen zal worden voorgelegd.

OD 6.3: Een goede opvolging, beleidsonderbouwing en beleidsbijsturing verzekeren voor het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030.

- **Afsprakenkader VEKP**

Na consultatie van de verschillende stakeholders op basis van het concept afsprakenkader dat in juli 2021 werd opgesteld zal ik aan de Vlaamse Regering een finaal afsprakenkader voorleggen inzake het VEKP. In het afsprakenkader worden de rollen en verantwoordelijkheden van elke actor vastgelegd met als doel te komen tot een gestroomlijnder en slagkrachtiger energie- en klimaatbeleid.

Vanaf 2022 zal het VEKA zich erop organiseren om andere entiteiten waar mogelijk gericht te ondersteunen bij de uitvoering en opvolging van het VEKP door VEKA business partners aan te duiden. In uitvoering van het afsprakenkader zal ik de rol van het Opvolgpanel-VEKP als expertengroep formaliseren.

In de loop van 2022 zal ik een tweede maal rapporteren over de uitvoering van de acties en doelstellingen uit het VEKP via een VEKP-voortgangsrapport aan de Vlaamse Regering.

- **Energie- en klimaatdataplatform**

In 2022 worden de werkzaamheden voor het energie- en klimaatdataplatform verder gezet. Er wordt gewerkt aan de implementatie van een data-architectuur die voldoet aan de adviezen van de Vlaamse Toezichtscommissie inzake het capteren, bewaren, verwerken en verrijken van data.

Op het energie- en klimaatdataplatform wordt in 2022 verder ingezet op de uitbreiding en verrijking van de niet-persoonsgebonden data van installaties, ondernemingen en instellingen als basis voor de verdere integratie van de Vlaamse energiebalans, de hernieuwbare en WKK-inventarissen en de ondersteuning van de beleidsmonitoring en -evaluatie. Er wordt nagegaan of een e-loket voor ondernemingen die data aan het VEKA moeten rapporteren, kan worden opgezet.

Op energiesparen.be zullen de datasets en data self-services worden uitgebreid en geactualiseerd. Er zal regelmatig stakeholdersoverleg worden gevoerd om de databehoeften en -wensen op te volgen en samenwerking te initiëren op het vlak van data-uitwisseling.

- **Patrimonium- en energiedatabank TERRA**

In 2022 wordt de evolutie van het energieverbruik t.o.v. de besparingsdoelstelling verdergezet via TERRA. De lange termijn vastgoedstrategieën die opgemaakt worden, kunnen ook opgevolgd worden via dit dataplatform.

SD 7: Een sociaal rechtvaardige energietransitie vorm geven

OD 7.1 Het sociaal energiebeleid versterken met passende maatregelen

Het in 2021 opgestarte regelgevend traject voor de optimalisatie van de sociale openbaredienstverplichtingen (SODV) wordt gefinaliseerd. Half 2022 worden de nieuwe SODV's met de focus op proactiever ingrijpen bij betalingsproblemen en het vermijden van schuldopbouw geïmplementeerd.

Vanaf het begin van 2022 wordt het nieuw Energiearmoedeprogramma 2025 uitgerold. Het VEKA heeft de opdracht gekregen om tegen eind 2021 hiervoor een aantal impactvolle acties uit te werken.

Bij de hervorming en integratie van de woon- en energieprijzen tot één Vlaamse woningrenovatiepremie, wordt de mate van ondersteuning voor particuliere eigenaar-bewoners van residentiële gebouwen bepaald op basis van het gezinsinkomen (zie supra, OD 1.1). Voor de energieprijzen wordt hiermee afgestapt van de doelgroep van 'beschermde afnemers'. Een veel bredere groep van kwetsbare gezinnen met een laag inkomen, zal op deze manier recht hebben op een hogere premie voor energetische investeringen.

Gelinkt aan de introductie van de eengemaakte woningrenovatiepremie (zie OD 1.1) wordt ook het bestaande aanbod aan ontzorgingsinitiatieven voor kwetsbare huishoudens gescreend in functie van verdere stroomlijning en/of uitbreidingen.

OD 7.2: Betaalbaarheid van energie bewaken voor alle doelgroepen

Sinds april 2021 is de energiefactuur voor gezinnen en ondernemingen gestegen ten gevolge internationale ontwikkelingen op de groothandelsmarkten. Om deze kost te beperken, neem ik bijkomende maatregelen die de energiefactuur doen dalen. Deze initiatieven geven eveneens uitvoering aan het Regeerakkoord waarin de ambitie werd opgenomen dat de meerkosten op de elektriciteitsfactuur omwille van Vlaams beleid niet verder mogen toenemen.

Concreet trek ik 147 miljoen euro uit via het Energiefonds die zullen ingezet worden om de nettarieven in 2022 te verlagen en certificaten bij de distributienetbeheerders op te kopen. Vanaf 1 januari 2022 zal de kost voor openbare verlichting niet langer worden doorgerekend via de elektriciteitsfactuur. Elektriciteitsdistributienetbeheerders zullen in 2022 eveneens een vergoeding ontvangen van 40 miljoen euro, ter vergoeding van de uitbetaling van energieprijzen, zodat deze kost eveneens niet terecht komt in de elektriciteitsfactuur. Deze vergoeding wordt gefinancierd via relancemiddelen (*project VV006*).

Raming is dat er via het Energiefonds in 2021-2022 nog vrije beleidsruimte wordt ingezet van ongeveer 147 miljoen euro.

SD 8: Een faciliterend kader voor de energietransitie voorzien

OD 8.1 De communicatie over de transitie verder uitbouwen en versterken

In 2022 zal de focus liggen op het ondersteunen van een verdere versnelling naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark (zie SD1). De aandacht gaat daarbij in eerste instantie naar de promotie van duurzaam verwarmen, als onderdeel van de

breder campagne omtrent de energietransitie, en naar een aantal beleidsinstrumenten zoals het renteloze renovatiekrediet en de EPC-labelpremie.

In de tweede helft van 2022 zal de eengemaakte woon- en energiepremies (MijnVerbouwpremie) operationeel worden. Vanaf september 2022 zal een campagne door het VEKA samen met Wonen-Vlaanderen worden opgestart.

In het voorjaar van 2022 wordt er een kleinschalige campagne gepland om de woningpas beter bekend te maken.

Eveneens in het voorjaar van 2022 is er een onlinecampagne voorzien om investeringen in zonnepanelen verder aan te moedigen en de mogelijkheden van energiedelen te promoten.

OD 8.2 Een gunstig regelgevend kader voor de transitie scheppen

Ik streef naar een faciliterend regelgevend kader voor de energietransitie. Mogelijke barrières in de regelgeving sporen we o.a. via regelluwe zones op en werken we weg.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

De beleidskredieten onder dit ISE Energie hebben in hoofdzaak betrekking op een combinatie van ontvangsten en uitgaven via zowel de algemene begroting als het Energiefonds. Operationeel beheer van de energiemiddelen valt onder het VEKA (waaronder beheer van het Energiefonds), de VREG en het VEB. De VREG en het VEB beheren hun eigen begroting. Het departement Omgeving beheert na de oprichting van het VEKA enkel nog een beperkt aantal energiekredieten verbonden aan internationale energiedossiers en de nazorg van dossiers die niet zijn overgekomen naar het VEKA.

Concreet bevat de energiebegroting volgende doelstellingencodes:

- KA. Uitbouwen van milieuvriendelijke energieproductie, slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie.
- KB. Transitie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark ondersteunen en een sociaal rechtvaardige energietransitie vormgeven.
- KE. Impulsprojecten energiebeleid (Energiefonds).
- KG. Betaalbaarheid van energie bewaken voor alle doelgroepen (Energiefonds).
- KJ. Impulsprojecten energiebeleid via Klimaatfondsmiddelen (Energiefonds).
- KK. Noodkoopfondsen (Energiefonds).
- KL. Optimale invulling Europese hernieuwbare energiedoelstellingen.
- KS. Werking van de VREG.

Uitgaven op basis van de algemene begroting kunnen maar worden uitgevoerd voor zover het Vlaams Parlement hiervoor de benodigde kredieten opent in het jaarlijkse uitgavendecreet. Uitgaven op basis van een begrotingsfonds (Energiefonds) zijn mogelijk op basis van de eigen ontvangsten die dergelijk fonds realiseert.

De belangrijkste ESR-ontvangsten van het Energiefonds betreffen:

- De Vlaamse energieheffing.
- Inkomsten uit de supercapregeling.
- Handhavingsinkomsten EPB, EPC, marktwerking en energiefraude.
- Eenmalige toelagen uit het Vlaams Klimaatfonds.

De uitgaven binnen ISE Energie betreffen:

- Retroactieve investeringspremies.

- Energieleningen, de energielening+ (alsook rentesubsidies) en noodkoopleningen.
- Subsidies voor groene warmte, PV, batterijen, windenergie, energieconsulenten en renovatiecoaches ....
- Europees gesubsidieerde werking en projecten.
- Aankoop van statistieken hernieuwbare energie.
- Ondersteuning van de netbeheerders, namelijk:
  - vergoedingen verbonden aan kosten inzake de REG-ODV (die betrekking hebben op de verschillende premies en acties voor energie-efficiëntie, warmte, PV en slimme sturing);
  - minimale levering aardgas via budgetmeter;
  - vergoedingen verbonden aan de afbouw van de eerder door de netbeheerders opgekochte groenestroom- en/of warmtekrachtcertificaten;
  - vergoeding voor de kortingsbon voor aankoop en huur van energiezuinige huishoudtoestellen
- overige energie-gerelateerde beleidsuitgaven.
- werking van de VREG.

ISE ENERGIE, MVG

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2021	evolutie	BO 2022	BA 2021	evolutie	BO 2022
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	320.359	-40.234	280.125	321.620	-25.059	296.561
Toelagen (interne stromen (IS))	6.689	-133	6.556	6.689	-133	6.556
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	107.000	-3.000	104.000	107.000	-3.000	104.000
Totaal	434.048	-43.367	390.681	435.309	-28.192	407.117

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Tabel hierboven:

De geraamde beleidsuitgaven van 2022 houden geen rekening met de substantiële extra relancemiddelen. Wijzigingen (kredietevolutive) zijn vooral een gevolg van lager benodigd budget voor de retroactieve investeringspremies (-117.826 keuro), minderuitgaven Energiefonds wegens versterking uit relance (-20.024 keuro) ten gunste van vrije beleidsruimte voor hogere vergoedingen netbeheerders (+86.500 keuro) en de verschuiving van de provisie aankoop hernieuwbare energiestatistieken naar beleidsveld Energie (+22.040 keuro). Voorlopig worden er minder uitgaven voorzien op basis van vroegere klimaatfondsfinanciering.

De volgende budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

Aanvullende toelichting:

De algemene ontvangsten nemen binnen de ISE Energie beperkt af ten opzichte van begrotingsaanpassing 2021 als gevolg van de lager geraamde kapitaal terugbetalingen bij energieleningen (-2.650 keuro) en minderontvangsten uit Europese subsidies (-754 keuro).

De ramingen inzake de toegewezen ontvangsten van het Energiefonds worden ten opzichte van BA 2021 omhoog bijgesteld (+22.018 keuro) door de energieheffing (op kruissnelheid) alsook de indexering en de stelsmatige toename van het aantal afnamepunten. Voorlopig worden nog te voorziene toelagen uit het Vlaams Klimaatfonds geparkeerd op de klimaatprovisie (-13.000 keuro).

De volgende budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

➤ Ontvangstenartikelen

QB0-9QEETKF-OW - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID - FONDS EU COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Dit artikel werd tot 2020 gebruikt ter correcte ESR-matige boeking van EU-cofinancieringsmiddelen voor energiegerelateerde projecten binnen het departement Omgeving. Het betreft de ontvangsten die in hetzelfde jaar worden uitgegeven.

Vanaf 2021 volgt het departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een algemeen ontvangstenartikel ingeschreven.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Pro memorie.

QE0-9QEEAKA-OW - UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIËNT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Algemene ontvangst van eventueel terug te storten subsidies eerder toegekend via de uitgavenbegroting onder doelstelling KA.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2021	0		
Bijstelling BO 2022	0		
BO 2022	0		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-9QEEAKB-OW - TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Algemene ontvangst van energiegerelateerde EU-cofinanciering alsook van eventueel terug te storten subsidies eerder toegekend via de uitgavenbegroting onder doelstelling KB.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2021	754		
Bijstelling BO 2022	-754		
BO 2022	0		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2022 wordt geen Europese ontvangst voor het project BE-REEL! verwacht.

QE0-9QEEAKB-OP - TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

ESR-neutrale algemene ontvangst van terugbetaald kapitaal uit leningen die eerder zijn toegekend via QE0-1QEE2KB-PA van de uitgavenbegroting.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2021	21.634		
Bijstelling BO 2022	-2.650		
BO 2022	18.984		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Ramingen aangeleverd door PMVZ (technisch beheerder energieleningen).

De algemene ontvangsten uit de leningen van het energiebeleid (na overeenkomstige uitgaven via QE0-1QEE2KB-PA) worden geraamd op:

- 17.158 keuro ontvangsten uit de energieleningen;
- 1.826 euro uit de energieleningen+;
- de eerstvolgende jaren worden nog geen terugbetalingen uit noodkoopleningen (in 2021 en 2022 ingeschreven in het kader van relance) verwacht. Een noodkoper moet de lening pas terugbetalen als hij deze verkoopt, deze verlaat, of een ander zakelijk recht verwerft, en uiterlijk als er een termijn van 20 jaar is verlopen. Als de financiële situatie van de eigenaar het vereist, kan de afbetaling daarna nog gespreid worden. Het OCMW beslist of dit het geval is.

QE0-9QEETKE-OW - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft de ESR-aanrekenbare toegewezen ontvangsten van het Energiefonds.

Het Energiefonds (Energiedecreet van 8 mei 2009) is een begrotingsfonds met eigen inkomsten in de zin van artikel 15 van de VCO. Uitgaven op basis van een begrotingsfonds zijn mogelijk op basis van de inkomsten die dergelijk fonds realiseert. Het VEKA beheert het Energiefonds (toewijzing inkomsten en spijziging over de verschillende uitgangen van het Energiefonds). Voor begrotingsfondsen worden in begrotingsdecreten enkel ramingen opgenomen voor zowel hun inkomsten als hun uitgaven.

Het Energiefonds (en meer specifiek deze algemene ingang) wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de energieheffing. Daarnaast worden hier ook de ontvangsten gebudgetteerd van de supercapregeling, administratieve geldboetes inzake EPB, EPC en certificaten doelstellingen en (beperkt) de heffing directe lijnen. Ook eventuele ontvangsten gekoppeld aan energiefraude komen hier terecht.

Niet-ESR-aanrekenbare ontvangsten en interne stromen via het Energiefonds (bv. terugbetaling leningen toegekend via het Energiefonds en toelagen VKF), zijn gebudgetteerd op de daarvoor geschikte afzonderlijke ontvangstenposten.

Deze ontvangstenpost spijzigt naar de volgende uitgavenposten van het Energiefonds:

- QE0-1QEE4KE-WT: impulsprojecten energiebeleid (o.a. calls groene warmte deel buiten relance, calls groene stroom, batterijpremies deel buiten relance, energieconsulenten en renovatiecoaches, ESR-aanrekenbare uitgaven gekoppeld aan de energielening+ en rentesubsidies, retroactieve investeringspremies deel Energiefonds, eigen inbreng energieheffing naast cofinanciering uit het VKF, overige beleidswerking ...).

- QE0-1QEE4KG-WT: betaalbaarheid energie (compensaties netbeheerders waaronder de opkoop van certificaten).
- QE0-1QEE4KS-IS: dotatie VREG.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2021		123.207	
Bijstelling BO 2022		22.018	
BO 2022		145.225	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De toegewezen ontvangsten op dit artikel worden geraamd op 145.225 keuro als volgt:

- 139.000 keuro energieheffing.
- 4.000 keuro uit de supercapregeling.
- 2.000 keuro uit administratieve boetes in het kader van de energieprestaties van gebouwen.
- 25 keuro voor boetes uit de handhaving van energiefraude.
- 200 keuro heffing directe lijnen.

Toename van +22.018 keuro t.o.v. BA 2021 wegens inbreng van hogere kruissnelheid energieheffing dan eerder kon geraamd worden (zie BBT BU 2020), evenals indexeringen en de stelsmatige toename van het aantal afnamepunten.

QE0-9QEETKE-OI - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft de toegewezen ontvangsten van het Energiefonds die als interne stromen worden ontvangen. Deze zijn afkomstig van entiteiten binnen de consolidatiekring Vlaamse overheid.

Het betreft hier in het bijzonder de mogelijke toelagen uit het Vlaams Klimaatfonds die worden doorgestort naar het Energiefonds om daar uiteindelijk te worden uitgegeven.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2021		13.000	
Bijstelling BO 2022		-13.000	
BO 2022		0	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De toelagen vanuit het Vlaams Klimaatfonds voor 2022 zijn voorlopig geparkeerd op de klimaatprovisie. Zie verdere toelichting bij artikel 'QE0-1QHE2IB-PR - EEN AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030'.

QE0-9QEETKK-OW - NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Toegewezen ontvangsten van het Energiefonds in het kader van de noodkoopleningen om eventuele ESR-aanrekenbare ontvangsten (dus andere dan de ESR-neutrale terugbetaling van kapitaal) correct te kunnen ontvangen.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

QE0-9QEETKK-OP - NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

ESR-neutrale toegewezen ontvangst van het Energiefonds inzake terugbetaald kapitaal uit noodkoopleningen die eerder zijn toegekend via artikel QE0- 1QEE4KK-PA van het Energiefonds (vooraleer de verhoogde relancemiddelen werden ingezet via QE0-1QEE2KB-PA).

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie: in 2022 worden hier geen terugbetalingen verwacht. Een noodkoper moet de lening pas terugbetalen als hij deze verkoopt of schenkt, naar een andere woning verhuist of een andere woning verwerft, en uiterlijk als er een termijn van 20 jaar is verlopen. Als de financiële situatie van de eigenaar het vereist, kan de afbetaling daarna nog gespreid worden. Het OCMW beslist of dit het geval is.

➤ Uitgavenartikelen

QB0-1QEE2KA-WT – UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIËNT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Financiering van de Vlaamse bijdrage aan verdragen en samenwerkingsakkoorden in de energiesfeer.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	207	207
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2022	207	207

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Bijdragen aan IRENA (International Renewable Energy Agency), het IEA (International Energy Agency), de Nationale Klimaatcommissie (NKC) en uitvoering van enkele verplichtingen voortvloeiend uit het EU-ETS voor vliegtuigexploitanten.

QE0-1QEE2KA-WT - UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden volgende uitgaven gebudgetteerd:

- Retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars (RAI PV) waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt.
- Energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning over slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik (ondersteuning omzetting elektriciteitsrichtlijn, uitrol thuisbatterijen en digitale meters, energiegemeenschappen ...).
- Een aantal nominatieve werkings- en beperkte ad hoc subsidies.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	132.224	136.506
<i>Index</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-117.826	-115.197
BO 2022	14.398	21.309

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(in duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai eenmalig budget 2021 voor RAI PV	-114.726	-114.726
Terugdraai eenmalig budget 2021 voor RAI WP	-15.900	-15.900
Enmalig budget 2022 voor RAI PV	12.800	12.800
Bijstelling vereffeningskalender	0	2.629
TOTAAL	-117.826	-115.197

Totale budgettering is als volgt:

- 12.800 keuro VAK en VEK (-117.826 keuro VAK en VEK): RAI
- 1.396 keuro VAK en 396 VEK (idem): energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning.
- 202 keuro VAK en VEK (idem): nominatieve werkingssubsidies.
- 7.911 keuro VEK (+2.629 keuro VEK): vereffening van subsidiedossiers op eenmalige kredieten uit het verleden.

QE0-1QEE2KB-WT - TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden volgende uitgaven gebudgetteerd:

- Energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning evenals een aantal andere werkingsuitgaven (zoals ICT voor EPB, EPC, Woningpas ...) van het energiebeleid.
- Ondersteuningsbudget ter operationalisering van de energieleningen.

- Vergoedingen netbeheerders voor het beperken van een aantal van hun kosten inzake de REG-openbaredienstverplichtingen (energiescans en huur- en isolatiepremies).
- Werking Europees project BE-REEL!
- Beperkte ad hoc subsidies.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	8.795	8.902
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-137	-137
<i>Andere bijstellingen</i>	137	287
BO 2022	8.795	9.052

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(in duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar SC0-1SJA2NY-IS	-137	-137
TOTAAL	-137	-137

- Compensatie -137 keuro VAK/VEK terugdraaiing van eenmalige compensatie in 2021 in kader van Vlaanderen Radicaal Digitaal.

	(in duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling vergoedingen energiehuizen	137	137
Bijstelling	0	150
TOTAAL	137	287

- Renteontvangsten uit de energieleningen gaan naar de energiehuizen. Afspraak is dat het vergoedingsbudget incl. renteontvangsten elk jaar op het niveau blijft van 2018. Raming is dat de renteontvangsten in 2022 137 keuro lager gaan liggen dan deze die waren ingeschat bij de BA 2021 (ramingen PMVZ). De bij te passen vergoedingen aan de energiehuizen worden dus overeenkomstig verhoogd.
- Het VEK wordt verhoogd met 150 keuro na analyse van de vereffeningskalender.

Totale budgettering is als volgt:

- 4.607 keuro VAK en 4.451 keuro VEK: vergoedingen Energiehuizen ter operationalisering van de energieleningen. Sedert 1 januari 2019 zijn ze naast sociale kredietverlener ook uniek loket, waarbij de nadruk ligt op begeleiding en ontzorging (incl. energiescans) op het vlak van energetische renovatiewerken. Voor de volledigheid: vergoedingen Energiehuizen ter operationalisering van de energieleningen+ worden aangerekend op het Energiefonds.
- 350 keuro VAK en VEK: werkingskosten PMVZ ter operationalisering van de energieleningen.
- 1.590 keuro VAK en VEK: vergoedingen aan de netbeheerders voor het beperken van een aantal van hun kosten inzake de REG-openbaredienstverplichtingen (energiescans en huur- en isolatiepremies).
- 1.788 keuro VAK en 1.938 keuro VEK voor de overige reguliere werkingsmiddelen van het energiebeleid (exclusief werking PMVZ cf. hoger): communicatie, projectbegeleiding, studieopdrachten, enquêtes ....

- 40 keuro VAK en 303 keuro VEK: een beperkte subsidie.
- 420 keuro VAK en VEK voor de Europees gesubsidieerde werking van het BE-REEL!-project.

QE0-1QEE2KB-PA - TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de Vlaamse energieleningen gefinancierd (ESR-neutraal):

- Via de energiehuizen worden renteloze energieleningen aan prioritaire doelgroepen verstrekt.
- Nieuwe eigenaars van niet-energiezuinige woningen die een woning erven of geschonken krijgen, moeten voor de verwerving geen beroep doen op een hypothecair krediet en zijn voor het bekostigen van hun renovatie veelal beter gediend met een consumentenkrediet. Voor deze eigenaars wordt een uitbreiding van de Vlaamse renteloze energielening via de energiehuizen (= de energielening+) toegekend. Voor de volledigheid: Rentesubsidies in kader van een aanvullend hypothecair renovatiekrediet voorzien door een kredietinstelling aan nieuwe eigenaars bij aankoop van een woning, worden aangerekend op het Energiefonds.
- Er worden noodkopleningen verstrekt aan noodkopers (= volle eigenaars van een woning die gekenmerkt wordt door structurele problemen op vlak van veiligheid, gezondheid en/of kwaliteit en waaraan belangrijke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd die gericht zijn op een verbetering van de energieprestaties). OCMW's treden op als projectpromotor, op basis van een periodieke projectoproep. Ze krijgen een kredietlijn toegekend waarmee noodkopleningen kunnen worden verstrekt, en werken daarvoor samen met het lokale energiehuis. De lening moet uiterlijk na 20 jaar terugbetaald worden. De op deze post ingeschreven kredieten voor noodkopleningen kaderen in het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Voorheen zijn er ook een aantal noodkopleningen toegekend via het Energiefonds. Opmerking: Vergoedingen OCMW's voor vaste kosten noodkoopprojecten worden aangerekend op het Energiefonds.

Energiehuizen en OCMW's spelen dus een belangrijke rol bij de energieleningen. PMVZ zorgt voor ondersteuning.

In het uitgavendecreet is een bepaling ingeschreven die de Vlaamse Regering machtigt de leningen toe te kennen binnen een globaal kredietplafond 2021-2024.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	104.000	104.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2022	104.000	104.000

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van de BA 2021:

- Energielening: 21,5 miljoen euro
- Energielening+: 62,5 miljoen euro
- Noodkoopleningen: 20 miljoen euro (ingeschreven in het kader van relanceplan Vlaamse Veerkracht)

QB0-1QEE2KC-WT – DE TRANSITIE NAAR ZERO-EMISSIEVOERTUIGEN VERSNELLEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Bevoegdheid en budget Clean Power For Transport werd overgeheveld in 2021 naar MOW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	0	900
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	-900
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(in duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Van <i>QB0-1QEE2KC-WT</i>	0	-900
Naar <i>MOW MB0-1MFH2LC-WT</i>	0	900
TOTAAL	0	0

Uitdovende regeling. Er wordt 900 keuro VEK gecompenseerd naar MB0-1MFH2LC-WT in het kader van de afspraken tussen dOMG en dMOW rond de nazorg ten gevolge van de eerdere overdracht Clean Power for Transport.

QE0-1QEE2KC-WT - DE TRANSITIE NAAR ZERO-EMISSIEVOERTUIGEN VERSNELLEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

De betreffende bevoegdheid is overgedragen naar het beleidsdomein MOW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021 excl. Overflow	0	768
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-768
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Uitdovende regeling	0	-768
TOTAAL	0	-768

Pro memorie. Uitgedoofde regeling.

QE0-1QEE4KE-LO- IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel worden lonen aangerekend die gefinancierd zijn via het Energiefonds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	515	515
BO 2022	515	515

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Lonen	515	515
TOTAAL	515	515

De raming voor 2022 betreft:

- 190 keuro voor lonen voor de energielening+/renteloos hypothecair krediet (via rentesubsidies). 50%/50% energieheffing/toelage VKF.
- 325 keuro voor lonen retroactieve investeringspremie PV en batterijpremie.
- exclusief budgetneutrale bewegingen via (prefinanciering Energiefonds en met aanzuivering uit) de relanceprovisie inzake lonen call groene warmte.

QE0-1QEE4KE-WT - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel worden via het Energiefonds impulsprojecten gefinancierd ter ondersteuning van de doelstellingen van het energiebeleid.

Uitgaven op basis van een begrotingsfonds (Energiefonds) zijn altijd mogelijk op basis van de eigen ESR-inkomsten die dergelijk fonds realiseert. Begrotingsdecreten nemen hierover dus enkel ramingen op.

De spijziging gebeurt uit:

- Een deel van de verschillende ontvangsten op artikel QE0-9QEETKE-OW van het Energiefonds.
- Toelagen Klimaatfonds op QE0-9QEETKE-OI van het Energiefonds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	82.917	66.581
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-28.247	-11.793
BO 2022	54.670	54.788

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Minderuitgaven op regulier budget wegens aanrekening via relancekredieten en voorlopige parkering van enkele uitgaven op klimaatprovisie	-28.247	-11.793
TOTAAL	-28.247	-11.793

De uitgaven worden neerwaarts bijgesteld door minderuitgaven op regulier budget daar de aanrekening zal geschieden op relance-kredieten. Op deze post wordt ook een besparing doorgevoerd van -700 keuro door het stopzetten van de premie voor kwalitatieve micro-WKK op fossiele brandstoffen en brandstofcellen (tabel NBR). Daarnaast worden ook een aantal te voorziene uitgaven voorlopig nog geparkeerd op de klimaatprovisie. Voor 2022 worden de VAK-uitgaven geraamd op 54,7 miljoen euro met als belangrijkste:

- 25,2 miljoen euro calls groene stroom
- 7,5 miljoen euro voor de ESR-aanrekenbare kosten energielening+ en renteloos hypothecair krediet (rentesubsidies, vergoedingen energiehuisen, informatica- en overige beheerskosten), overige 50% geparkeerd op klimaatprovisie.
- 10 miljoen euro calls groene warmte (bovenop voorziene relancemiddelen)
- 7,3 miljoen euro retroactieve investeringspremie (1/3 kost 2022 en 100% bonuskost vrijwillige plaatsing)
- 2,2 miljoen euro premies thuisbatterijen bovenop voorziene relancemiddelen
- 0,5 miljoen euro vergoedingen OCMW's voor vaste kosten noodkoopprojecten
- 2,1 miljoen euro overig energiebeleid
- exclusief budgetneutrale bewegingen via (prefinanciering Energiefonds en met aanzuivering uit) de relanceprovisie inzake de verlenging en uitbreiding sloop- en heropbouwpremie, call groene warmte en batterijpremie.

QE0-1QEE4KG-WT - BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft vooral vergoedingen aan de netbeheerders (tempering energiefactuur gekoppeld aan openbaredienstverplichtingen) met in het bijzonder ook de aankoop van groenestroom- en/of warmte-krachtcertificaten (onder controle houden certificatenmarkt).

De spijziging gebeurt uit een deel van de geraamde ontvangsten op artikel QE0-9QEETKE-OW van het Energiefonds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	92.000	92.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	86.500	86.500
BO 2022	178.500	178.500

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling aankoop certificaten	87.410	87.410
Bijstelling overige netbeheerdervergoedingen	-910	-910
TOTAAL	86.500	86.500

De netbeheerdervergoedingen worden geraamd op 31.490 keuro (-910 keuro):

- 24.300 keuro netbeheervergoedingen PV-premies.
- 4.340 keuro netbeheerdervergoedingen REG-premies uitsluitend nachttarief.
- 1.650 keuro netbeheerdervergoedingen REG-sturingspremie (aanvullend op relancemiddelen).
- 1.200 keuro netbeheerdervergoedingen aardgasnetbeheerders minimale levering aardgas via budgetmeter.
- exclusief budgetneutrale bewegingen via (prefinanciering Energiefonds en met aanzuivering uit) de relanceprovisie inzake REG-sturings- en batterijpremie, asbest(REG)-premies, woningrenovatiepremie en labelpremie.

Het Energiefonds zal zo in 2022 over een beleidsruimte beschikken van 147.010 miljoen euro. Deze wordt ingezet voor de tempering van de energiefactuur in 2022 en de opkoop van certificaten bij de netbeheerder.

QE0-1QEE4KJ-WT - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID TER ONDERSTEUNING VAN HET KLIMAATBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel van het Energiefonds worden de uitgaven van het beleidsveld Energie aangerekend die uitsluitend (=100%) gefinancierd zijn via toelagen uit het Vlaams Klimaatfonds (VKF).

Zie overeenkomstige ontvangstenpost is QE0-9QEETKE-OI. In 2022 worden aan deze uitgavenpost geen toelagen uit het VKF toegewezen die betrekking hebben op 100% VKF-financiering.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	4.216	15.756
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.216	-5.606
BO 2022	1.000	10.150

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
<i>Bijstelling VAK en VEK na analyse vastleggings- en vereffeningskalenders van de in het verleden voorziene projecten gefinancierd uit het Vlaams Klimaatfonds (100%)</i>	-3.216	-5.606
TOTAAL	-3.216	-5.606

Op deze post betreft het dossiers waarvoor in het verleden budgetten zijn uitgetrokken:

- 1.000 keuro VAK en VEK ter vergoeding van de netbeheerders voor de premie voor warmtepompboilers.
- 9.150 keuro VEK ter ondersteuning van de lopende warmtenetprojecten Beauvent en Antwerpen-Noord.

Voor de volledigheid: een aantal energiedossiers die gefinancierd worden met zowel middelen uit het Energiefonds alsook een cofinanciering uit het VKF, worden aangerekend op volgende uitgangen van het Energiefonds:

- QE0-1QEE4KE-LO
- QE0-1QEE4KE-WT

QE0-1QEE4KK-PA - NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Aanrekening noodkoopleningen vooraleer de financiering werd overgenomen door de relancemiddelen ingeschreven op de algemene uitgavenbegroting. Zie uitgavenpost QE0-1QEE2KB-PA van de algemene uitgavenbegroting met de daarop de energielening, energielening+ en noodkoopleningen.

Zie ontvangstenartikel QE0-9QEETKK-OP voor de raming van de terug te betalen noodkoopleningen (aandeel kapitaal) via het Energiefonds.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	3.000	3.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.000	-3.000
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
<i>Financiering wordt voorzien via relancekredieten ingeschreven op algemene uitgaven</i>	-3.000	-3.000
TOTAAL	-3.000	-3.000

QE0-1QEE2KL-PR – OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE ENERGIEDOELSTELLINGEN

Voor de jaren na 2020 voorziet de Europese regelgeving dat het minimumaandeel energie uit hernieuwbare bronnen in het bruto eindverbruik, dat overeenstemt met het verplichte nationale streefcijfer voor 2020, in stand moet worden gehouden. België moet dus ook na 2020 blijven voldoen aan het minimumaandeel van 13%.

Ter invulling van de Vlaamse verplichtingen inzake hernieuwbare energie via de aankoop van hernieuwbare energiestatistieken in het buitenland, wordt de eerder bij FB voorziene provisie vanaf 2022 ingeschreven onder de energiebegroting.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	22.040	22.040
BO 2022	22.040	22.040

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(duizend euro)	
Andere bijstellingen	VAK	VEK
Provisie naar VEKA	22.040	22.040
TOTAAL	22.040	22.040

Voor 2022 wordt een krediet van 22,04 miljoen euro, om het geraamde tekort aan hernieuwbare energie voor 2021 aan te kopen, ingeschreven op een provisie bij het VEKA.

Veiligheidshalve en wegens onzekerheden op de prognose van de productie van hernieuwbare energie voor 2021 en het bruto eindverbruik in 2021 wordt de begrotingsruiter die eerder ook al op de centrale provisie was voorzien, behouden.

QE0-1QEE2KL-WT - OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE ENERGIEDOELSTELLINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel wordt doorheen het begrotingsjaar gespijsd uit de VEKA-provisie QE0-1QEE2KL-PR.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QE0-1QEE4KR-IS - VLAAMSE MAATSCHAPIJ VOOR SOCIAAL WONEN (VMSW)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Betreft interne stroom naar de VMSW in kader van het energiebeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QB0-1QEE2KS-IS - VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel kan de VREG eventueel aanvullende middelen uit provisieverdelingen ontvangen. De VREG ontvangt zijn jaarlijkse werkingsdotatie via het Energiefonds vanuit artikel QE0-1QEE4KS-IS. Zie verder.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QE0-1QEE4KS-IS - VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel van het Energiefonds ontvangt de VREG zijn jaarlijkse werkingsdotatie.

Deze uitgavenkant van het Energiefonds wordt volledig gespijsd door toegewezen ontvangsten afkomstig van de energieheffing (ontvangstartikel QE0-9QEBTKE-OW).

Sinds februari 2017 is de VREG een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement.

Artikel 3.1.13 § 5. van het Energiedecreet bepaalt dat een ontwerp van begroting met een voorstel van dotatie en een ontwerp van ondernemingsplan door de VREG wordt ingediend bij het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement bepaalt vervolgens de dotatie

van de VREG uit het Energiefonds en deelt dit ter uitvoering mee aan de Vlaamse Regering. Vervolgens stelt de VREG zijn definitieve begroting en ondernemingsplan vast.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	6.556	6.556
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2022	6.556	6.556

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de onderstaande bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

QB0-1QEE2KT-IS – VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel kan de VEB eventueel aanvullende middelen uit provisieverdelingen ontvangen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2021	133	133
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-133	-133
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

	(in duizend euro)	
Compensaties	VAK	VEK
Naar SC0-1SJA2NY-IS	133	133
TOTAAL	133	133

Er wordt 133 keuro VAK/VEK terug gecompenseerd naar SC0-1SJA2NY-IS in kader van terugdraai eenmalige verhoging voor Vlaanderen Radicaal Digitaal. Verder pro memorie.

1.3.2 DAB's

Niet van toepassing.

1.3.3 Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing.

1.3.4 Overige entiteiten onder toezicht

- VREG

De VREG werd opgericht in december 2001 in het kader van de vrijmaking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt. De VREG is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement. Dit toezicht van het Vlaams Parlement bestaat eruit dat het Vlaams Parlement de werking en organisatie van de VREG regelt in het Energiedecreet, de leden van de Raad van Bestuur aanstelt, er hoorzittingen en rapporteringen zullen gehouden worden in het Vlaams Parlement over het ontwerp van ondernemingsplan en de begroting en dat het Vlaams Parlement de begroting goedkeurt. Daarbij mag de VREG, noch zijn bestuurders, noch zijn personeelsleden, bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden als regulator, instructies van het Vlaams Parlement vragen of ontvangen, noch van iedere andere publieke of particuliere entiteit, en dit overeenkomstig artikel 3.1.1 van het Energiedecreet.

De taken, bevoegdheden, werking en bestuur zijn geregeld in hoofdstuk I van titel III van het Energiedecreet. Concreet gaat het in hoofdzaak over het reguleren van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaams Gewest, het toezicht houden op en monitoren van deze markt, het adviseren van de beleidsmakers over aanpassingen van de regelgeving, het efficiënt informeren over de energiemarkt, het toekennen en beheren van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten en het bemiddelen in en beslechten van geschillen van marktpartijen met de netbeheerder.

Artikel 3.1.13 § 5. van het Energiedecreet bepaalt dat het door de Raad van Bestuur goedgekeurde ontwerp van begroting en ontwerp van ondernemingsplan wordt gerapporteerd aan het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement beslist over de definitieve begroting en ondernemingsplan. Op basis hiervan stelt de Vlaamse Regering de dotatie voor de VREG vast. Deze regeling heeft als gevolg dat het Vlaams Parlement heeft laten weten dat er geen cijfers uit de VREG-begroting worden toegelicht in deze BBT.

- VEB

Het VEB ontzorgt de brede publieke sector op vlak van integraal duurzaam energiebeheer.

Het VEB fungeert als aankoopcentrale voor de publieke sector voor energielevering, zo wordt geschat in 2022 3,5 TWh elektriciteit en 2,2 TWh aardgas te leveren aan circa 80.000 aansluitpunten, gebaseerd op gegevens die beschikbaar zijn medio 2021.

Naast energielevering faciliteert het VEB een reeks energiebesparende maatregelen. Zo heeft het VEB een uitgebreide waaier raamcontracten aan waarvan de publieke sector kan afnemen. Enkele voorbeelden van maatregelen zijn energiescans en -audits, zonnepanelen (via eigen financiering of via derdepartijfinanciering), relighting, renovatie, isolatie, energieprestatiecontracten, ...

Daarnaast ontwikkelt het VEB de energie- en patrimoniumdatabank 'TERRA'. Via TERRA combineert het VEB authentieke bronnen, waar we bestaande data hergebruiken. Momenteel wordt TERRA uitgerold naar de publieke sector, zodat zij analyses kunnen maken op hun data, wat voor nieuwe inzichten zorgt en nieuwe projectopportunities. Het effect van efficiëntie maatregelen die een overheidsorganisatie uitvoert zal ze ook kunnen gaan opvolgen via TERRA.

Alle kredieten van de VEB-begroting worden ingezet onder de ISE K Energie.

➤ Ontvangsten

Het gedeelte van verkopen van niet-duurzame goederen en diensten binnen de sector overheid wordt begroot op: 296 miljoen euro. Dit omvat grotendeels het verkopen van de aangekochte energie, distributie en transportkosten en taksen en bijdragen en omvat tevens de verkopen van niet-duurzame goederen en diensten binnen de sector overheid voor de energie-efficiëntie activiteit.

➤ Uitgaven

De algemene werkingskosten worden eveneens begroot op circa 296 miljoen euro. Deze omvatten enerzijds voor het overgrote deel de aankoop van energie, distributienetkosten, taksen en heffingen die rechtstreeks worden doorgerekend aan de klanten. Daarnaast omvatten deze in mindere mate ook gefaciliteerde opdrachten voor de energie-efficiëntie activiteit.

VI. BELEIDSVELD KLIMAAT

1 ISE Klimaat

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement Klimaat

In de beleidsnota klimaat werden de volgende strategische doelstellingen opgenomen.

- SD 1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit
- SD 2. Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030
- SD 3. Een ambitieus en afgestemd energie- en klimaatbeleid
- SD 4. Afstemming omgeving en klimaat

Cfr. de nota aan de Vlaamse Regering van 3 april 2020 wordt voor de beschrijving van sommige strategische en/of operationele doelstellingen verwezen naar andere BBT's. De geplande voortgang m.b.t. SD 4 wordt integraal besproken in de BBT Omgeving en Natuur. Ik hou echter de vinger aan de pols zodat ook deze maatregelen voldoende bijdragen tot de realisatie van de klimaatdoelstellingen.

1.2 Operationele doelstellingen

In wat volgt worden alle operationele doelstellingen besproken, gebundeld per strategische doelstelling.

SD 1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

OD 1.1 We werken constructief mee aan de verdere uitbouw van het Europese en internationale klimaatbeleid

Ik bepleit de Vlaamse standpunten bij de intra-Belgische besprekingen in de aanloop naar de Europese onderhandelingen over de energie- en klimaatdossiers van het wetgevende pakket *Fit for 55* die zullen verder lopen in 2022. Concreet gaat het onder meer om een herziening van de Effort Sharing Regulation, de LULUCF-regelgeving, de ETS-richtlijn, de richtlijnen Hernieuwbare Energie en Energie-Efficiëntie en het voorstel tot oprichting van een Sociaal Klimaatfonds. De Vlaamse standpunten worden vastgesteld in overleg met de betrokken beleidsdomeinen.

Daarnaast zal ik meewerken aan de voorbereidingen van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie in de 1ste helft van 2024, die zullen worden opgestart in de 2de helft van 2022.

OD 1.2 & 1.3 We werken een Vlaamse langetermijnstrategie 2050 uit en we stemmen ons beleid hier op af

De Vlaamse Klimaatstrategie 2050 die eind 2019 werd goedgekeurd bevat de strategische krachtlijnen voor het energie- en klimaatbeleid in alle sectoren (elektriciteit, industrie, transport, gebouwen, landbouw en afval) op lange termijn. Ik zal alle vakministers en trekkende entiteiten blijven stimuleren om binnen hun beleidsdomein – naar het voorbeeld van de langetermijn renovatiestrategie (LTRS) - samen met alle betrokkenen de verschillende bouwstenen en transitiepaden opgenomen in de strategie, uit te dragen, verder uit te werken, te concretiseren en te verfijnen.

OD 1.4 We nemen onmiddellijk maatregelen om ons aan te passen aan de klimaatverandering

Toelichting opgenomen in BBT Omgeving.

SD 2. Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

OD 2.1. We optimaliseren de werking van het Klimaatfonds

In 2020 heb ik een nieuw kader geïntroduceerd voor de besteding van de middelen uit het Klimaatfonds, gebaseerd op de principes van cofinanciering en kostenefficiëntie. Dit kader wordt geëvalueerd en - waar nodig - verder geoptimaliseerd ter voorbereiding van de beslissing van de Vlaamse Regering omtrent de besteding van de voor 2022 beschikbare middelen. In 2022 zal ik het Klimaatfonds opnieuw inzetten voor de ondersteuning van Vlaamse maatregelen in de niet-ETS en de LULUCF-sectoren om bij te dragen aan onze 2030-broeikasgasreductiedoelstelling.

OD 2.2 We werken verder aan een shift naar duurzame gebouwenverwarming

Toelichting opgenomen onder OD 1.3 van Beleidsveld Energie – ISE Energie (zie supra).

OD 2.3 We verminderen de uitstoot van de transportsector

In 2022 breng ik de Vlaamse regelgeving in overeenstemming met verschillende nieuwe Europese Verordeningen in verband met luchtvaartactiviteiten onder EU ETS en CORSIA. Het EU ETS luchtvaart en CORSIA worden verder geïmplementeerd. In 2022 moeten in het kader van CORSIA voor het eerst emissies worden gerapporteerd waarop een offsetverplichting van toepassing is (inleveren van emissiekredieten). In het kader van het EU ETS zullen in 2022 de vliegtuigexploitanten die geadmistreerd worden door Vlaanderen t.g.v. de Brexit voor het eerst een rapporteringsverplichting hebben bij de Vlaamse bevoegde autoriteit.

OD 2.4 We ondersteunen en begeleiden de transitie naar een CO2-arme industrie

▪ Europese emissiehandel voor vaste installaties

In 2022 moeten de ETS-bedrijven rapporteren over hun emissies tijdens 2021, zijnde het eerste jaar van de vierde handelsperiode 2021-2030, en op basis daarvan de nodige emissierechten inleveren. Daarnaast zal de jaarlijkse rapportering over de activiteitsniveaus voor de tweede keer plaatsvinden, op basis waarvan eventuele correcties aan de kosteloze toewijzing worden doorgevoerd volgens de dynamische toewijzingsregels die tijdens de vierde handelsperiode gelden. In 2022 zal eveneens de implementatie en verfijning van de nieuwe voorwaarden m.b.t. het gebruik van biomassa onder het ETS plaatsvinden.

Via de website, de ETS-nieuwsbrieven en het doelgroepenoverleg Industrieel Energie- en Klimaatbeleid en in samenwerking met het Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen (VBBV), worden de bedrijven geïnformeerd over de rapporterings- en goedkeuringsprocessen, de praktische aspecten van de ETS-implementatie en eventuele nieuwe regels. Daarnaast wordt blijvend ingezet op het stroomlijnen en vereenvoudigen van de administratieve processen.

- **Versnelling reductie fluorhoudende gasen en N2O-emissies in de industrie**

In 2021 is de Green Deal Klimaatvriendelijke Koeling opgestart en zijn voorbereidende stappen gezet richting een rapportering van het gebruik van F-gassen en andere koelmiddelen in koelinstallaties van de deelnemende bedrijven in de supermarkt-sector. Een eerste, voorlopige rapportage wordt verwacht tegen eind 2021. Verder is voorbereidend werk verricht inzake sensibilisering en evaluatie van mogelijke alternatieven.

In 2022 komt deze Green Deal op kruissnelheid, zal de rapportering worden geconcretiseerd en zal een definitieve rapportagetool worden gebouwd om te gebruiken tijdens het verdere verloop van de Green Deal. Deze rapportage zal dan samen met de verdere uitwerking van de evaluatie en de sensibilisering moeten leiden tot een vermindering in gebruik van F-gassen binnen de deelnemende sector, waarna hieruit ook lessen kunnen worden getrokken voor andere sectoren.

Daarnaast volg ik in 2022 de bijkomend geplande reductiemaatregelen van specifieke bedrijven met een belangrijke F-gas en N2O-uitstoot verder op (zoals dit ook voorzien is in de omgevingsvergunningen van de betrokken bedrijven).

Door de implementatie van maatregelen in 2020 is de uitstoot van F-gassen in de chemische industrie in 2021 reeds significant gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Om de uitstoot nog verder te doen dalen, worden in 2022 mogelijke bijkomende maatregelen geïdentificeerd en de effectiviteit van huidige maatregelen opgevolgd.

OD 2.5 We verlagen de klimaatimpact van de Vlaamse land- en tuinbouw

Toelichting is opgenomen in de BBT Omgeving (ISE Water SD 7, ISE Lucht, SD 1, OD 7 en SD 2, OD 3) en de BBT Landbouw en Visserij.

OD 2.6 We verlagen de koolstofvoetafdruk van het Vlaamse consumptiepatroon

Toelichting opgenomen in BBT Omgeving, ISE Ruimte en Milieu, SD 7.

OD 2.7. We verliezen de komende 10 jaar geen netto koolstof uit Vlaamse bodems

Toelichting opgenomen in BBT Omgeving (ISE Bodem en Ondergrond, SD 1, OD 1, ISE Natuur en Biodiversiteit SD 1, OD 1 & OD 2, ISE Ruimte en Milieu SD 4, OD 1) en de BBT Landbouw en Visserij.

OD 2.8. We vergroten het draagvlak voor een transitie naar een klimaatneutrale samenleving bij burgers

Toelichting opgenomen in BBT Omgeving, ISE Ruimte en Milieu, SD 5, OD 5.

OD 2.9. We stimuleren klimaatmaatregelen via ontzorgings- en financieringsinitiatieven

Het VEKA neemt de rol van regionaal contactpunt op voor het ETS-innovatiefonds en voor het nieuwe subprogramma Energie van het Europese LIFE-fonds 21-27 in afstemming met VLAIO, EWI en de speerpuntclusters.

Het agentschap zal ook alle andere relevante EU-subsidie- en ondersteuningsprogramma's op de voet opvolgen. In deze hoedanigheid fungeert het VEKA als centraal aanspreekpunt voor EU-financiering voor energie en klimaat en informeert het VEKA proactief en doelgericht Vlaamse stakeholders met het oog op het realiseren van succesvolle projecten die bijdragen aan de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen. Dit gebeurt o.a. via de website, nieuwsbrieven, infosessies en individuele ondersteuning.

OD 2.10. We verminderen de klimaatimpact van de Vlaamse overheid

Samen met mijn collega-minister bevoegd voor Facilitair Management zorg ik voor een goede uitvoering van de maatregelen en een nauwgezette opvolging van de doelstellingen uit het interne Klimaatplan Vlaamse overheid dat in 2021 werd bijgestuurd in lijn met het Vlaams Regeerakkoord.⁷ Ik waak erover dat de Vlaamse overheid op vlak van haar interne bedrijfsvoering een voorbeeldrol opneemt en uitdraagt, dit zowel op vlak van het energieverbruik in gebouwen/infrastructuur als op vlak van mobiliteit. Hiervoor zet ik in 2022 in het bijzonder in op de uitwerking van lange termijn vastgoedstrategieën en energetische masterplannen in functie van CO₂-neutraliteit tegen 2045 en voorzie ik de nodige financiering voor energetische ingrepen. Voor de monitoring van de bijgestuurde doelstellingen zal het VEB het TERRA-dataplatform de komende jaren verder uitbouwen. Op basis van de monitoring zal ik bijsturen waar nodig.

SD 3. Een ambitieus en afgestemd energie- en klimaatbeleid

OD 3.1. We garanderen een goed gestroomlijnd en gecoördineerd Vlaams en Belgisch energie- en klimaatbeleid

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.3.

OD 3.2. We zorgen voor een onderbouwde planning en monitoring van het energie- en klimaatbeleid

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.2 en 6.3.

OD 3.3 We zetten verdere stappen richting een meer datagedreven energie- en klimaatbeleid

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.3.

OD 3.4. We zorgen voor een nauwe betrokkenheid van belanghebbenden

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.3.

OD 3.5. We versterken de ondersteuning van en de structurele samenwerking met lokale besturen

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.1.

---

⁷ VR 2021 1607 DOC0.939/1BIS Nota aan de VR betreffende bijsturing intern Klimaatplan Vlaamse Overheid.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

De beleidskredieten onder dit ISE hebben betrekking op de uitgaven gefinancierd vanuit het Vlaams Klimaatfonds (VKF). Deze uitgaven werden tot en met 2020 beheerd door het departement Omgeving. Vanaf 2021 komt het beheer van de middelen binnen de ISE Klimaat onder de bevoegdheid van het VEKA. Deze overheveling wordt gekenmerkt door de wijziging van de entiteitscode van alle klimaatartikels van QB0 (departement Omgeving) naar QE0 (VEKA). In wat volgt, wordt in het kader van het schetsen van het juiste beeld van de budgetevoluties tussen BA2021 en BO2022 abstractie gemaakt van deze gewijzigde entiteitscodes.

ISE KLIMAAT, MVG

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2021	evolutie	BO 2022	BA 2021	evolutie	BO 2022
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	13.589	163.746	177.335	25.036	50.510	75.546
Toelagen (interne stromen (IS))	166.046	-28.297	137.749	166.064	-28.297	137.749
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. overflow	171.435	143.649	315.084	182.882	30.413	213.295

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Wat betreft de berekening van de ontvangsten van het Klimaatfonds fungeert de federale overheid in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als veiler van de Belgische emissierechten en als ontvanger van de Belgische veilinginkomsten. De ontvangsten van het Vlaamse Klimaatfonds zijn hierbij afhankelijk van 2 parameters: het totaal aantal geveilde emissierechten voor rekening van Vlaanderen en de marktprijs per emissierecht.

Voor beide parameters zijn er belangrijke onzekerheden in 2022. Zo zal het veilingvolume afhankelijk zijn van de exacte werking van de Europese Markt Stabiliteit Reserve (ESR) en van de hoeveelheid emissierechten die in 2022 kosteloos wordt verleend aan industriële installaties. Daarnaast kunnen ook andere beleidsevoluties (aanscherping van klimaatdoelstelling 2030, aanpassingen naar aanleiding van de brexit, mogelijke toewijzing van veilinginkomsten aan de EU-begroting) een negatieve impact hebben op het Vlaamse veilingvolume.

De CO₂-prijs is per definitie marktafhankelijk, waarbij de wet van vraag en aanbod speelt. Gezien de mogelijke economische gevolgen van het coronavirus, de mogelijke impact van de brexit en de evolutie van de olieprijs is hier volatiliteit mogelijk.

In deze raming voor 2022 wordt er ten voorlopige titel in afwachting van een nieuw te onderhandelen Samenwerkingsakkoord "Burden Sharing" een Vlaams aandeel van 52,76 % van de Belgische veilinginkomsten verondersteld (dit is het veilingaandeel voor

Vlaanderen in de periode 2013-2020) en is er rekening gehouden met een verminderd Vlaams Veilingvolume ten gevolge van de werking van de Markt Stabiliteitsreserve (MSR) en de gebruikte ETS flexibiliteit. Deze Vlaamse emissierechten onder het flexibiliteitsmechanisme worden niet geveild maar bijgehouden om desgevallend later in de non-ETS sector in te zetten. Dit leidt tot een daling van het veilingvolume ten opzichte van 2021 (6.567.475 vs. 4.952.533).

Voor de CO₂-prijs wordt er rekening gehouden met een stijging van de geraamde marktprijs voor de ESR-periode 2022 (gebaseerd op een gemiddelde prijs in 2021 (jan-sep) van 50 €/ton) t.o.v. gemiddelde marktprijs in de ESR-periode 2021 (BA2021 op basis van 29,18 €/ton).

De ingeschreven ontvangsten voor het Klimaatfonds in 2022 stijgen in conclusie bij deze raming met 60 miljoen euro ten opzichte van de BA2021. Er wordt een ESR-ontvangst voor het Klimaatfonds ingeschreven van circa 247 miljoen euro.

Alle uitgaven m.b.t. klimaat worden gecentraliseerd via het Klimaatfonds (artikel QE0-1QHE4IB-WT en de "-IS"-toelagen vanuit het klimaatfonds). Wat betreft de beleidskredieten wordt het onderscheid gemaakt tussen enerzijds de toelagen toegekend vanuit het Klimaatfonds en de vrije beleidsruimte voorzien op artikel QE0-1QHE4IB-WT

Tot 2021 werd de vrije beleidsruimte voorzien op artikel QE0-1QHE4IB-WT omdat er voldoende kasmiddelen waren. Sinds 1 januari 2021 zijn er geen effectieve ontvangsten meer te verwachten van de veilingopbrengsten emissierechten in het Vlaams Klimaatfonds. Deze worden vastgehouden op de rijksrekening tot er een samenwerkingsovereenkomst is tussen de regio's en er opnieuw ontvangsten zullen komen in het Vlaams Klimaatfonds.

Bijgevolg wordt de vrije beleidsruimte voor 2022 (177 mio euro) voorzien op het nieuwe provisie artikel QE0-1QHE2IB-PR dat geprefinancierd wordt met kasbudget van Financiën en Begroting. Dit zal in latere fase, wanneer er terug effectieve kasontvangsten in het Vlaams Klimaatfonds vloeien, via desaffectatie teruggestort worden aan Financiën en Begroting.

Inzake toelagen worden in 2022 de eenmalige toelagen uit BA2021 teruggedraaid (-73,4 miljoen euro).

Tenslotte wordt de terugbetaling van 137,8 miljoen euro aan het Fonds voor Ondernemen en Innoveren voor de prefinanciering van de carbon leakage kosten 2020 (uitbetaald aan de betrokken bedrijven door Fonds voor Ondernemen en Innoveren in 2021) ingeschreven op QE0-1QHE2IY-IS en ook geprefinancierd via kasbudget van Financiën en Begroting (cfr. reden hierboven aangehaald).

De volgende budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels en de technische wijzigingen in het kader van overflow. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.3.1 Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid

➤ Ontvangstenartikelen

QE0-9QHETIB-OW – NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Klimaatfonds is een klassiek begrotingsfonds, wat betekent dat alle ontvangsten binnen dit ontvangstenartikel van het Klimaatfonds aan uitgavenzijde zeer breed ingezet worden ter financiering van het Vlaamse klimaatbeleid.

De uitgavenartikels van het Klimaatfonds zijn artikel QE0-1QHE4IB-WT en alle -IS-dotatiestromen die vertrekken vanuit begrotingsprogramma QH Klimaat.

De Federale Overheid fungeert in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als veiler van de Belgische emissierechten en ontvangt de Belgische veilinginkomsten. Overeenkomstig het Samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 wordt hiervan jaarlijks minstens 52,76% overgedragen aan Vlaanderen, waar ze in het Vlaams Klimaatfonds worden opgenomen. Een nieuwe verdeelsleutel is in onderhandeling, en in afwachting van een nieuw Samenwerkingsakkoord gaan we uit van de oude verdeelsleutel. Via dit artikel wordt het Vlaams deel van de betrokken veilinginkomsten ontvangen.

Hiernaast worden via dit artikel op termijn ook de eventuele terugbetalingen ontvangen van de (onbenut gebleven) subsidies die uitgekeerd werden aan niet-geconsolideerde actoren in het kader van de uitvoering van goedgekeurde projecten binnen het Vlaams Klimaatfonds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2021		187.143	
Bijstelling BO 2022		+ 60.484	
BO 2022		247.627	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De inkomsten BO 2022 (dit zijn de Vlaamse veilingopbrengsten ontvangen tussen 1/5/2021 en 30/4/2022) zijn rechtstreeks afhankelijk van het voor Vlaanderen geveilde volume en van de CO2-prijs. Voor beide parameters zijn er belangrijke onzekerheden, onder meer ten gevolge van de hervorming van het ETS systeem vanaf 2021.

In deze raming wordt een Vlaams Veilingvolume van 4.952.533 emissierechten vooropgesteld in de ESR periode 1 mei 2021-30 april 2022. In afwachting van een nieuw Samenwerkingsakkoord over de verdeling van de Belgische veilinginkomsten gaan we hier nog uit van de oude verdeelsleutel waarbij minstens 52,76% van de Belgische veilinginkomsten aan Vlaanderen wordt toegekend. De Vlaamse flexibiliteit wordt hiervan in mindering gebracht. Dit betekent een daling van het veilingvolume ten opzichte van 2021 (6.567.475 vs 4.952.533).

Voor de gemiddelde CO2-prijs wordt rekening gehouden met een prijs van 50 euro per ton CO2, cf. de meerjarenraming van augustus 2021. De prijs is per definitie marktafhankelijk maar bedraagt in 2021 gemiddeld ongeveer 50 euro.

Er wordt in conclusie een ESR-ontvangst voor het Klimaatfonds ingeschreven van 247.627 keuro, een forse stijging ten opzichte van de gebudgetteerde inkomsten 2021.

QE0-9QHETIB-OI – EEN AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel kan gebruikt worden voor de terugvordering van niet-integraal voor de vooropgestelde doelstellingen bestede VKF-toelagen (verplichting tot terugstorting ingeschreven bij toekenning dotatie).

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie

Pro Memorie.

- Uitgavenartikelen

QE0-1QHE2IB-PR – EEN AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het intra-Belgisch Samenwerkingsakkoord is momenteel in onderhandeling. Indien deze onderhandelingen niet tijdig zouden worden afgerond kan dit leiden tot een tekort aan kasmiddelen in het Vlaams Klimaatfonds voor het begrotingsjaar 2022.

Uit voorzorg en om een eventueel tekort aan kasmiddelen ontvangen tot en met 2020 op te vangen zal het Vlaams Klimaatfonds voor begrotingsjaar 2022 zijn klimaatbeleid verder uitvoeren via de middelen ingeschreven onder dit provisionele begrotingsartikel van de uitgavenbegroting met dekking vanuit het kasbudget van Financiën en Begroting.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	0	0
<i>Index (B1)</i>	0	0
<i>Compensaties (B2)</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	177.335	59.022
BO 2022	177.335	59.022

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

(in duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Vrije beleidsruimte 2022 voor klimaatbeleid	177.335	59.022
TOTAAL	177.335	59.022

Wat betreft de vrije beleidsruimte wordt er op basis van de geraamde ontvangsten binnen het Klimaatfonds in 2022 (247.627 keuro) alvast een totaal nieuw beleidsbudget van 177,335 miljoen euro VAK en 59,022 miljoen euro VEK voorzien.

In deze nieuwe klimaatprovisie is ook een nog te voorziene toelage aan het Energiefonds van 7.523 keuro voor bijdrage in de ESR-kosten energielening+ verrekend. Betreft concreet budget voor rentekrediet en de werkingskosten van de energiehuizen in het kader van energielening+ en renteloos renovatiekrediet 2022.

Hiervoor wordt in 2022 een toelage voorzien van maximaal 10 miljoen euro uit het Klimaatfonds, voorlopig dus geraamd op 7.523 keuro. Hiermee wordt invulling gegeven aan de afspraak om een aantal ESR-aanrekenbare kosten voor de energielening+ en het renteloos hypothecair krediet (via rentesubsidies) op te vangen in het Energiefonds. In kader van de finale goedkeuring van het VEKP is hieromtrent afgesproken om hiervoor vanaf 2021 middelen te voorzien vanuit Energiefonds aangevuld met maximale toelagen uit het Klimaatfonds als volgt:

- o 2021: 5 miljoen Energiefonds + toelage van 5 miljoen uit Klimaatfonds
- o 2022: 10 miljoen Energiefonds + toelage van 10 miljoen uit Klimaatfonds
- o 2023: 15 miljoen Energiefonds + toelage van 15 miljoen uit Klimaatfonds
- o 2024: 20 miljoen Energiefonds + toelage van 20 miljoen uit Klimaatfonds.

QE0-1QHE4IB-WT – EEN AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel van het Vlaams Klimaatfonds draagt het VEKA bij aan de uitvoering van de strategische plannen gericht op het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid, om zo te komen tot een klimaatvriendelijke samenleving.

In 2022 zal ingezet worden op interne Vlaamse mitigatiemaatregelen via het uitgewerkte cofinancieringssysteem, en op het financieren van een deel van de Vlaamse bijdragen voor internationale klimaatfinanciering.

Kredietevolutie:

(Duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	13.589	25.036
<i>Index (B1)</i>	0	0
<i>Compensaties (B2)</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-13.589	- 8.512
BO 2022	0	16.524

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(in duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bestedingskader 2021 (73,6 mio)	- 13.589	
Bijstelling VEK na analyse van de vereffeningskalender		- 8.512
TOTAAL	-13.589	- 8.512

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de VR van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022. De VEK werd aangepast aan de behoefte.

QE0-1QHE4ID-IS – SPORT VLAANDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen de Sport Vlaanderen ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	4.200	4.200
<i>Index (B1)</i>	0	0
<i>Compensaties (B2)</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-4.200	- 4.200
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 4.200	- 4.200
TOTAAL	- 4.200	- 4.200

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IE-IS – FONDS ONROEREND ERFGOED

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen Fonds Onroerend Erfgoed ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	2.500	2.500
<i>Index (B1)</i>	0	0
<i>Compensaties (B2)</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-2.500	- 2.500
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 2.500	- 2.500
TOTAAL	- 2.500	- 2.500

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IF-IS – VLAAMSE DIENST VOOR ARBEIDSBEMIDDELING EN BEROEPSOPLEIDING (VDAB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit nieuwe artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	2.200	2.200
<i>Index (B1)</i>	0	0
<i>Compensaties (B2)</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-2.200	- 2.200
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 2.200	- 2.200
TOTAAL	- 2.200	- 2.200

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IG-IS – DAB FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE MILIEU EN NATUUR (DAB MINAFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit nieuwe artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel binnen de DAB MINAFonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Pro memorie.

QE0-1QHE4IH-IS – AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit nieuwe artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel via het Bossencompensatiefonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Pro memorie.

QE0-1QHE4II-IS – DAB DOCUMENTENBEHEER**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door DAB Documentenbeheer ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Pro memorie.

QE0-1QHE4IJ-IS – DAB VLAAMS INFRASTRUCTUURFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VIF ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Pro memorie.

QE0-1QHE4IK-IS – ENERGIEFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit toelageartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel op het Energiefonds ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	13.000	13.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-13.000</i>	<i>-13.000</i>
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 8.000	- 8.000
Budget rentekrediet en werkingskosten energiehuizen in kader van energielening+ (via dotatie aan het Energiefonds) 2021	-5.000	-5.000
TOTAAL	- 13.000	- 13.000

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IL-IS – VZW DE RAND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VZW De Rand ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake Intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QE0-1QHE4IM-IS – EIGEN VERMOGEN INSTITUUT VOOR LANDBOUW- EN VISSERIJONDERZOEK (EV ILVO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel EV ILVO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QE0-1QHE4IN-IS – FONDS DEPARTEMENT ONDERWIJS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Departement Onderwijs ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QE0-1QHE4IO-IS – FONDS HOGER ONDERWIJS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Hoger Onderwijs ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QE0-1QHE4IP-IS – VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit nieuwe artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel via het VEB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	7.500	7.500
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-7.500	-7.500
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 7.500	- 7.500
TOTAAL	- 7.500	- 7.500

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IQ-IS – HET FACILITAIR BEDRIJF (HFB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit dotatieartikel wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door HFB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	5.400	5.400
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-5.400	-5.400
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 5.400	- 5.400
TOTAAL	- 5.400	- 5.400

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IR-IS – VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR SOCIAAL WONEN (VMSW)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VMSW ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	5.900	5.900
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-5.900	-5.900
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 5.900	- 5.900
TOTAAL	- 5.900	- 5.900

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IS-IS – FONDS INFRASTRUCTUUR CULTUUR EN JEUGD (FOCI)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds Infrastructuur Cultuur en Jeugd ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	5.860	5.860
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-5.860	-5.860
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 5.860	- 5.860
TOTAAL	- 5.860	- 5.860

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IT-IS – VLAAMS LANDBOUWINVESTERINGSFONDS (VLIF)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen bij VLIF.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	3.000	3.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-3.000</i>	<i>-3.000</i>
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 3.000	- 3.000
TOTAAL	- 3.000	- 3.000

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022

QE0-1QHE4IU-IS – VLAAMS INFRASTRUCTUURFONDS VOOR PERSOONSGEBONDEN AANGELEGENHEDEN (VIPA)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door VIPA ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	8.200	8.200
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-8.200	-8.200
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 8.200	- 8.200
TOTAAL	- 8.200	- 8.200

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IV-IS – VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ DE LIJN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QE0-1QHE4IW-IS – HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS (GO!)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door GO! ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen binnen het Gemeenschap Onderwijs.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	1.596	1.596
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-1.596	-1.596
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 1.596	- 1.596
TOTAAL	- 1.596	- 1.596

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IX-IS – AGENTSCHAP VOOR INFRASTRUCTUUR IN HET ONDERWIJS (AGION)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door AGION ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake klimaatmaatregelen in het Onderwijs.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	4.704	4.704
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-4.704	-4.704
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling Klimaatpakket 2021	- 4.704	- 4.704
TOTAAL	- 4.704	- 4.704

De via BA 2021 beschikbaar gestelde middelen uit het Klimaatfonds waren eenmalige middelen in de uitvoering van de klimaatmaatregelpakketten beslist door de Vlaamse Regering van 18 december 2020. Deze middelen worden terug op nul gezet bij BO 2022.

QE0-1QHE4IY-IS – FONDS VOOR ONDERNEMEN EN INNOVEREN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds voor Ondernemen en Innoveren ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake indirecte "carbon leakage" (ICL).

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	93.786	93.786
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-93.786	-93.786
BO 2022	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(in duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie terugbetaling ICL aan het Hermesfonds	-93.786	-93.786
TOTAAL	-93.786	-93.786

Terugdraaien van de terugbetaling ICL-uitgaven via FOI in 2021 wegens aanrekenen op reguliere kredieten van de uitgavenbegroting in plaats van het klimaatfonds voor begrotingsjaar 2022.

De toelage kan niet meer gedekt worden met de kasmiddelen ontvangen tem 2020. Bijgevolg wordt deze 137.749 keuro ingeschreven onder een regulier begrotingsartikel van de uitgavenbegroting, gedekt met kasbudget vanuit Financiën en Begroting (zie QE0-1QHE2IY-IS).

QE0-1QHEI2Y-IS – FONDS VOOR ONDERNEMEN EN INNOVEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Om het tekort aan kasmiddelen ontvangen tot en met 2020 op te vangen zal de Vlaams Klimaatfonds toelage aan het Fonds voor Ondernemen en Innoveren voor begrotingsjaar 2022 ingeschreven worden onder dit regulier ARA2-artikel met dekking kasbudget van Financiën en Begroting.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>137.749</i>	<i>137.749</i>
BO 2022	137.749	137.749

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(in duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Actualisatie terugbetaling ICL aan het Hermesfonds	137.749	137.749
TOTAAL	137.749	137.749

VLAIO schat in dat er in 2021 via het FOI 137.749 keuro aan vergoedingen zal uitbetaald worden aan energie-intensieve bedrijven in het kader van de uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake indirecte "carbon leakage" (ICL). Via deze weg worden deze middelen terugbetaald aan het FOI vanuit het Klimaatfonds. De sterk

stijgende uitgaven aan de compensaties indirecte emissiekosten worden veroorzaakt door de CO2-prijs, die de laatste jaren sterk gestegen is.

Dit kasbudget zal in later fase wanneer er effectief veilingopbrengsten van de emissierechten van de rijksrekening doorvloeien naar de rekening van het Vlaams Klimaatfonds via desaffectatie teruggestort worden aan Financiën en Begroting.

Voor de vergoedingen die in 2022 vanuit het FOI worden uitbetaald aan energie-intensieve ondernemingen in het kader van ICL (en die dus in 2023 vanuit het VKF zullen worden gecompenseerd) wordt momenteel een bedrag van ongeveer 70 miljoen euro ingeschat. Deze daling ten opzichte van 2021 wordt onder meer verklaard door de aangescherpte richtsnoeren voor deze compensaties en een lagere emissiefactor voor de berekening van deze compensaties.

1.3.2 DAB's

Niet van toepassing.

1.3.3 Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing.

1.3.4 Overige entiteiten onder toezicht

Niet van toepassing.

VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

De apparaatskredieten die onder programma QA ingezet worden voor de activiteiten binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat worden hier besproken.

TOTAAL APPARAATSKREDIETEN BBT ENERGIE EN KLIMAAT

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2021	0	0	0	10.523	10.523
Bijstelling BO 2022	0	0	0	25	25
BO 2022	0	0	0	10.548	10.548

PROGRAMMA QA – QE0 – VLAAMS ENERGIE EN KLIMAAT AGENTSCHAP

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2021	0	0	0	10.523	10.523
Bijstelling BO 2022	0	0	0	25	25
BO 2022	0	0	0	10.548	10.548

Binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat zijn er in 2022 2 entiteiten actief met apparaatskredieten: in hoofdzaak het VEKA en in mindere mate het departement Omgeving. Ingevolge de uitbreiding van VEA tot VEKA vanaf 1 januari 2021 werden alle taken en bevoegdheden van het departement inzake energie en klimaat overdragen naar het VEKA, behalve deze rond klimaatadaptatie, internationaal beleid, coördinatie van onderzoek.

Enkel de apparaatskredieten van VEKA worden zodoende beschreven in bovenstaande tabel. Aangezien het departement Omgeving dus hoofdzakelijk actief is binnen andere beleidsvelden (Omgeving & Natuur en Dierenwelzijn) wordt er voor de bespreking van de achterliggende departementale begrotingsartikels QB0-1QAX2ZZ-LO en QB0-1QAX2ZZ-WT verwezen naar de BBT voor het beleidsveld Omgeving en Natuur.

- Ontvangstenartikelen

Niet van toepassing.

- Uitgavenartikelen

QE0-1QAE2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de personeelsuitgaven van het VEKA gefinancierd. Betreft een IVA zonder rechtspersoonlijkheid.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	9.847	9.847
<i>Index (B1)</i>	190	190
<i>Compensaties (B2)</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-52	-52
BO 2022	9.985	9.985

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(in duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Opstap personeelsbesparing 2022	-52	-52
TOTAAL	-52	-52

De missie van het VEKA is als volgt vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.2.):

"Het VEKA heeft als missie het voorbereiden, stimuleren, coördineren, uitvoeren, opvolgen en evalueren van beleidsinitiatieven op het vlak van energie en broeikasgasemissies die bijdragen aan de omslag naar een klimaatneutrale en duurzame samenleving in Vlaanderen, waarbij de beleidsinstrumenten op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier worden ingezet en rekening wordt gehouden met de sociale en economische impact."

De hiervoor aan het VEKA toegekende taken inzake energie en klimaat zijn eveneens vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.3) of zijn vastgelegd bij of krachtens decreet of zijn door de Vlaamse Regering aan het agentschap toevertrouwd.

Het VEKA werd opgericht vanaf 1 januari 2021.

QE0-1QAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden apparaatskredieten van het VEKA gefinancierd. Het betreft een beperkt budget met algemene werkingskosten, persoonsgebonden ICT-middelen en investeringen in het apparaat.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2021	676	676
<i>Index (B1)</i>	0	0
<i>Compensaties (B2)</i>	-113	-113
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	0	0
BO 2022	563	563

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

(in duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK
Naar QB0-1QAX2ZZ-WT	-110	-110
TOTAAL	-110	-110

Terugdraai eenmalige compensatie rugzakjes (overheveling personeel DOMG/VEKA 2021).

(in duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%)	-3	-3
TOTAAL	-3	-3

VIII. LIJST MET AFKORTINGEN

AGION	Agentschap voor infrastructuur in het Onderwijs
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
AO	Algemene ontvangsten
BA	Begrotingsaanpassing
BBP	Bruto binnenlands product
BBT	Beleids- en begrotingstoelichting
BEN	Bijna-energieneutraal
BO	Begrotingsopmaak
CORSIA	Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation
DAB	Dienst met afzonderlijk beheer
EBO	Energiebeleidsovereenkomst
EMD	Electricity Market Design richtlijn (EU Richtlijn 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit)
ENOVER	Energie-Overleg Staat-Gewesten
EPB	Energieprestatie en binnenklimaat
EPBD	Energy performance of buildings directive
EPC	Energieprestatiecertificaat
ESR	Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen
ETS	Emissions Trading System
EU	Europese Unie
FOCI	Fonds Culturele Infrastructuur
GO!	Gemeenschapsonderwijs
GWh	Gigawattuur
GwH	Grondwettelijk Hof
HFB	Agentschap Facilitair Bedrijf
ICL	Indirect carbon leakage
ICT	Informatie- en communicatietechnologie

ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
IRENA	International Renewable Energy Agency
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern verzelfstandigd agentschap
kgoe	Kilogram olie-equivalent
kV	Kilovolt
kW	Kilowatt
kWe	Kilowatt elektrisch vermogen
kWh	Kilowattuur
LO	Leningsopbrengsten
LS	Laagspanning (≤ 1 kV)
MS	Middenspanning (> 1 kV en ≤ 26 kV)
MW	Megawatt
MWe	Megawatt elektrisch vermogen
NACE	Algemene Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschap
NEKP	Nationaal Energie- en Klimaatplan
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PJ	Petajoule
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
PV	Fotovoltaïsch (EN: photovoltaic)
RED(II)	Renewable Energy Directive
REG	Rationeel energiegebruik
SDG	Sustainable Development Goals
TO	Toegewezen ontvangsten
TWh	Terrawattuur
VAK	Vastleggingskrediet
VCB	Vlaamse Confederatie Bouw
VEB	Vlaams Energiebedrijf

VEK	Vereffeningskrediet
VEKA	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
VEKP	Vlaams Energie- en Klimaatplan
VIF	Vlaams Infrastructuurfonds
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VITO	Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek
VKF	Vlaams Klimaatfonds
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
VME	Vereniging van Mede-eigenaars
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
WKK	Warmte-krachtkoppeling

BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Voor een overzicht van de beleidsinitiatieven voor begrotingsjaar 2022 ter uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 of de Beleidsnota Energie 2019-2024 en de Beleidsnota Klimaat 2019-2024, wordt verwezen naar de toelichtingen bij de strategische en operationele doelstellingen (cfr. supra).

Een overzicht van de regelgevingsinitiatieven voor begrotingsjaar 2022 ter uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 of de Beleidsnota Energie 2019-2024 en de Beleidsnota Klimaat 2019-2024, is hieronder opgenomen.

1 ISE Energie

Omschrijving initiatief	In uitvoering van SD/OD	Indicatieve timing	Korte omschrijving
Verzameldecreet III	SD 1, OD 1.1 & OD 1.3	1ste principiële goedkeuring november 2021	Aanpassing forfaitaire kost aardgasaansluitingen, een verplichte combinatie met een warmtepomp als men bij nieuwbouw een gasketel plaatst, een verbod op de aanleg van propaan- en butaangasnetten op plaatsen waar er geen aardgasnet mag liggen, aanpassingen energieprestatiecertificaten,...
Verzamelbesluit VI	SD 3, OD 3.2 SD 7, OD 7.1	1ste principiële goedkeuring november 2021	Aanpassing van het Energiebesluit m.b.t. aanpassing sociale openbaardienstverplichtingen, aanpassing van de hoogte van de premie voor nieuwe PV-installaties, uitbreiding van de kortingsbon voor de aankoop van energiezuinige huishoudtoestellen tot huurformule,

			invoering van een nieuwe premie voor asbestverwijdering in combinatie met een fotovoltaïsche installatie
BVR Retroactieve investeringspremie 3	SD 3, OD 3.1	1ste principiële goedkeuring november 2021	Flankerend beleid voor het meermaals aanrekenen distributienettarieven bij verlies virtuele terugdraaiende teller
Verzamelbesluit VII	SD 2, OD 2.1	1ste principiële goedkeuring januari 2022	Hervorming premie na audit, versterkt regelgevend kader voor niet energie-intensieve ondernemingen,...

2 ISE Klimaat

Omschrijving initiatief	In uitvoering van SD	Indicatieve timing	
Samenwerkingsakkoord betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2021-2030	SD 6 OD 6.2		Het samenwerkingsakkoord verankert juridisch de afspraken tussen de drie gewesten en de federale overheid met het oog op de naleving van de klimaat- en energiedoelstellingen die België voor de periode 2021-2030 moet realiseren.